Թիւ 7679 28 Յուլիս 1911 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

10 Août 1911 N. 7679 پنجشنبه ۲۸ تموز ۱۳۲۷ نومرو ۷۶۷۹

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳ پازا رایرتسندن ماعدا هر کون نشراولنور .

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ - ՂԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برار ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰ آلتی آیلغی ۵ غروشدر

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 ֆր.

ԽՄԲԵՐԱՅԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿԸ

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՕՆԻԷՆԵՐԸ

Ինչպէս ծանուցած էինք, անցած չորեքշաբթի օր Բիւրալ պատժական երկրորդ դատարանի առջեւ տեղի ունեցաւ Եվրէփիոս Մէլիտէսի և Բանաւոթ Սաալիի դէմ բացուած դատը։

Մանրամասնօրէն պատմած ենք արդէն որ այդ զոյգ մը բարեծաղիկ խարխանները Բարիզի, Ամէնքի և Եգիպտոսի մէջ գանազան դրամաշրջիկական գործեր ընելէ և ֆրանսական, յունական և եգիպտական կառավարութիւններու կողմէ հետապնդուելէ և փախչելէ ետքը, եկած Պոլիս հաստատուած են Սահմանադրութեան վերահաստատումէն ի վեր և հոս որոշած Դալաթիա Հիւրիէթ խան թիւ 13-15 որ crédit populaire ottoman անունին տակ գանազան խարերայական գործերու ձեւնարկած են, որոնց դիւաւորն է հպանտական քրէական ֆոնսիէներու պարտութիւններու վճառումը։ Պարտաթուղթեր որոնք իրական ոչ է արժէք չունին, սակարաններու մէջ չեն ընդունուած և ոչ է կառավարութենէ մը չեն երաշխաւորուած։

Բիւրալի պատժական դատարանին առջեւ տեսնուած դատը այդ քրէական ֆոնսիէներու վճառման սաթիւ էր և բացուած էր երեք միաժամ զոհերու կողմէ, որոնք այդ խարերայական թուղթերէն ծախու առած էին անգլիտակցաբար։

Այդ զոհերն էին Պոլսոյ մաքսատան արկղապետ Ասպիւլ Հալմ պէյ, Թաքվիմի Վաքայիի խմբագիր Խայրի պէյ և բանաստեղծ Տիմիտրի։ Լսուեցան չորս մը վիճաբներ որոնք գործուած խարերայութիւնները հաստատեցին և այս առթիւ երեւան կու գան այդ խարերայները մասնաւորապէս ալ ունին եղեր Գէորգիք Մելիէթ խան թիւ 40, ուր իրենց աղգականներէն Բրուսիոս եղբայրները նոյն անարժէք թուղթերէն կը վաճառեն եղեր միամիտներու։ Այդ Բրուսիոս եղբայրները արտասահմանի մէջ ալ գործակից եղած են Մէլիտէսի և Առտալիի չիր ձեռնարկներուն։

Դատարանը այս վկայութիւնները լսելէ ետքը, երկու խարերաներու խնդրանքին վրայ, վերջնական վճիռը յետաձգեց սեպտեմբեր 21ին։

Ցաւալի է որ դատարանին այս յետաձգումովը տակաւին հանրութեան միամիտ մասը պիտի չարունակուի խաբուիլ ամբողջ երկու ամիս, որովհետեւ այդ մարդիկը, հակառակ իրենց դէմ եղած բողոքներուն և լրագրական յայտնութեանց, իրենց խարերայական չահագործումը պիտի չարունակեն անպատասխանելի։

Չարմանալի ու խիստ ցաւալի է որ ընդհանուր դատախազութիւնը այսքան անտարբերութիւն և ներողամտութիւն ցոյց կուտայ այդ դրամաշրջիկական խմբակին հանդէպ։ Մինչ ընդհանուր դատախազը տեղեկութիւն չունի թերթերու մէջ երեւցած հրատարակութիւններէն և ինչպէս կը հանդուրժէ որ կարգ մը անբարեխիղճ անձեր այսպէս ամբոյանի կերպով ժողովուրդը կողոպտեն։

Այդ մարդիկը հաւանօրէն առանց դատարանի վերջնական վճռին սպասելու, պիտի ձգեն փախչին այս տեղէն իրենց կողոպուտը միասին տանելով, ինչպէս ըրած են Եգիպտոսի և Ամէնքի մէջ և պիտի երթան իրենց չահատակութիւնները վերակսելու ուրիշ երկրի մը մէջ, անուն և տիտղոս փոխելով։ Ու այն ատեն Բիւրալի դատարանին տալիք վճիռն ալ ոչ է դրական օգուտ չպիտի ունենայ։

Բա մեզ մինչեւ հիմա պէտք էր որ Կ. Պոլսոյ ընդհանուր դատախազութիւնը քննութիւն մը բացած ըլլար այդ խարերայ դրամաշրջիկներուն անցեալին մասին ինչպէս նաեւ իրենց ի վնաս հանած հանրական քրէական ֆոնսիէներուն մասին և առաջին օրէն արգիլէր այդ անամօթ չահագործումը։

Զեմնամ Իշխանութեանց ցոյց տուած անտարբերութիւնը պարզապէս դատապարտելի է այսպիսի ամենեւին խորհրդաւորութեան մը հանդէպ։

ԻՍՍԱՔԵՆ

ԹԷՐՁԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԿՈՆԴԱԿԸ

Կրօնքը Ազգին դէմ.— Օրէնսդիր Հանգիստները.— Եկեղեցին տատամնեմ չվանար.— Պոլսոյ Առաքելական հաշիւները։

—o—

Ինծի կը թուի թէ հեռաքրքրութենէ զուրկ չէ գիտնալ բուն պարտնակութիւնը եւ ոգին այն համառաւոր անդրանիկ հովուական կոնդակին՝ զոր Թէրզեան Պատրիարք Արքեպիսկոպոսը զրկեց Հռոմէն, կարդացուելու համար Հռոմէական Հայ Եկեղեցիներուն մէջ։ Բայց չկարդացուեցաւ, ծանօթ միջադէպերուն պատճառով, զոր աւելորդ է կրկնել։ Ես, անհատաբար, ցաւդ անտեղական մնացի այդ հովուական՝ է, վասն զի, կը խոստովանիմ, մասնագութիւններուս ամենէն յեմնին է նկեղեցւոյ պատուիրանքին առաջինը՝ որ կ'ըսէ. «Յաւուրս կիրակէից տեսանել զպատարագ»։ Սակէ զատ, եթէ գացած իսկ ըլլայի այդ օրը, չտեսնուն ոչ ձեռքս պարագ եւ պիտի դառնայի, քանի որ կոնդակը չկարդացուեցաւ։ Սակէ զարձեալ զատ, եթէ կարդացուէր իսկ, մոմացազ, կէս քուն, կէս արթուն—վարդապետ մը ներսէն լսելիքս այնչափ չատ բան պիտի սորվեցնէր ինծի՝ որչափ սորվեցուց լուսարար Վիշէն ազգային և քաղաքական Օսմանցի մարդասիրին, որոնք ամէն կիրակի ժամ կ'երթան և խղճմտարութեամբ քարոզ մատի կ'ընեն և «Յիսուս Մարիամ»ներէն զատ ուրիշ բան մտիք չեն պահեր։

Ուրեցի կարդալ կոնդակին բնագիրը, բայց չգտայ։ Բախտաւոր եմ որ ալ առելի լաւին վրայ խնկայ, այսինքն՝ գտայ անոր մեկնութիւնը աշխարհաբար լեզուով, Բրօքանտայի և Գրիգորեանի շարադրութիւնի և հայատառ «Արձագանգ»ին մէջ։

Այդ մեկնաբանութիւնը սա կէտէն կը սկսի թէ՝ հոգեւոր իշխանութիւնը, երկար ատեն, խոտ եմ վերապահմամբ կամ սիրաշահելով ուղիղ ճամբայ ելելու նկատուելէն ուսաջնորդուած ըլլալով, չլսելու զարմանքը կամենալիկ սկզբանց դէմ։ Բայց, հիմա, ժամանակ է եղեր չեսակ խօսելու և թերմացութիւնները վերցնելու։

Այդ կուսակցութիւնները վերջապէս, օր մը, գլուխ վերցուցեր են և վանդի դրեր են «Կաթողիկէ հաւատքի և հասարակութեան ինքնուրանութիւնը», հետեւեալ գործերով կամ գաղափարներով։

Ա. Ազգային և ժողովրդական զերիշխանութիւնը «քալեցնել» Եկեղեցւոյ վարչութեան մէջ. (բառական)։

Բ. Հակառակ Եկեղեցւոյ ուսմանց՝ ազգը իրաւանց, կուսակցութիւնը օրէնսդիր կը կանգնին իրենց և ազգային իրաւանց անուանը պանծկլով «Երեսփոխական» ժողով մը, փոխանակ «Աւագանւոյ» ժողովին՝ որ հաստատուած է 1888ի կանոնադրով։»

Դ. Կուսակցութիւնքու խումբ մը նեղած չաներ այն արքեպիսկոպոսները զոր Սիրողը պարտաւոր էր ընելու կանոնագրի Մրագրին և կը սպառնայ ամբողջութեամբ գործադրել Մրագիրը։

Ահա այս հանգամանաց առջեւ է որ Թէրզեան Արքեպս կը գրէ «Հովուական Թուղթը», և մեղի կը զրէ որպէս զի գիտնանք թէ ինչ «Սիրտ կ'արձակէ»։

Անգլիոյ ծովային նախարարներուն պէս, որոնք քանի մը տարին անգամ մը Խորհրդարանին մէջ կը գոչեն թէ Անգլիա բաւական զրահաւոր չունի և, եթէ պատերազմ ծագի, թշնամին պիտի գայ տիրելու Բրիտանական կղզիներուն, Թերզեան Պատրիարքը ևս վախով երեւան կը հանէ ծանր եկեղեցական մը թէ «մեր Հայ ազգին մէջ վտանգուած է ծանրագոյն կրօնքը» և այս չարիքին սպառնալիքը կը դիտուի նաեւ «Հայ Կաթողիկէ հասարակութեան «մէկ մասին» վրայ»։ Ընել կ'ուզէ որ Հայերը կը մոռնան իրենց նախահարց հաւատքը և Կաթողիկներն ալ կը սկսին անուանել վարկուիլ։ Բա խա, ասկէ աւելի այլանդակ գաղափար մը կարելի չէր յղանալ։ Հայը անկեղծութեամբ փարած է իր կրօնքին որուն հետ կ'ըմբռնէ իր ազգային առանձնութեանց և դարաւոր լեզուին անվնաս պահպանումը, և իր ազգային իրաւանց մշտատեւ վայելքը։ Եկեղեցի, գոյութ և լեզու, նոյնն են Հայուն համար։

Մինչդեռ, այս մեր արքանուէր ըմբռնմանց հակառակ, Թերզեան Պատրիարք չվարանիր հռչակելու թէ, ըստ Կաթոլիկէ «քուռած» վարդապետութեան, «Եկեղեցւոյ մէջ ազգային իրաւունք չէ հնար ենթադրել։» Եւ իր փաստն ալ սա է որ Կաթոլիկ եկեղեցին նոյնն է «ընդոյ ազգաց» համար, «չկայ հոն խորը ազգի և ազգի մէջ»։

Սոսկալիօրեն մոլորում մէն է այս, զոր կը դատապարտեն բոլոր ազգասէր եղեղութիւնները՝ որոնց մենք ալ ամենասեւ վկաներն ենք։ Դարերէ ի վեր, և դեռ այսօր, Կաթոլիկութիւնը անհաշտ պայքար կը մղէ ազգային գաղափարի, ազգայնութեան զգացման, ազգայնութեան սկզբունքին դէմ, զոր ոգի ի բուն կը ճգնի խեղդել, առանձնել, արմատախիլ ընել։ Անկրօնութիւնը չէ որ կը զինուի Կաթոլիկութեան կամ անոր համարժէք բոլոր բանապատական կրօնքներուն դէմ, այլ կրօնական գաղափարին և զգացման յուսի ըմբռնումը, մէկ զեղծումն է որ աշխարհս վրայ անհանգիստ կ'ընէ բոլոր ազգերը, բոլոր ժողովուրդները՝ որ չեն հանդուրժեր տարտնապուչիչ ըմբռնում։

Օրինակ առնենք Ֆրանսան։ Կղերականները ձեռք տուին զինուորական բարձր անձինքը և տպագրեցին, զրգռեցին մամուլները Հրէից դէմ, և Լրենց չահը հոն տեսան որ Ֆրանսայի յանուն Յիսուսի Քրիստոսի պատերազմի բանուէր Գերմանիոյ հետ։ Հետեւանքը եղաւ Տրեֆիւսի անպարտ արձակումը և բժանման Օրէնքը՝ որ անջատեց Պատրիարքը Եկեղեցիներէն։ Զուիցերիա նոյնը ըրաւ և Բարթոլոմի պրիւնլաս կը կռուի՝ կրօնամոլութենէ փրկելու համար իրենները։ Անգլիոյ մէջ, հանրային կրթութեան մասին վէճերը ծանօթ են և, Գերմանիոյ մէջ, բոլոր կրօնները Կառավարութեան և Կաթոլիկ կեդրոնին միջեւ։ Իտալիոյ և Ավստրիոյ մէջ կ'ուժգնին հակակղերական ցոյցերը։ Ռուսիոյ մէջ, ինքնակալ Օրթոտոքսութիւնը կը կռուի ազատականութեան դէմ։ Արեւելքի մէջ, ցեղային վէճերուն բոլորն ալ կը դառնան կրօնքի վէճի։ Երբ Ճարտնցիները յայտնեցին Ռուսաց, եղան ըսողներ թէ կրօնքի կռուի մը համար էր որ Ճարտնական քարոզչութիւնը գոր ի վեր հանդիսացաւ քրիստոնեայ ազգի մը վրայ։

Բայց, ուստ, ինչպէս բոլոր կաթոլիկ եկեղեցականները, Թերզեան Պատրիարք ևս կոյր և խուլ մնալու կը յամառի ծուռ կարծիքի մը մէջ, հաւատալով թէ ազգային զգացումը թշնամին է կրօնքին, թէ ազգ և կրօնք դատապարտուած են անվերջանութիւն միայն կը ծնի ազգայնութեան գաղափարին տարածուելէն և զօրանալէն, թէ ազգ մը, որ գիտութեամբ և արուեստով կը բարգաւաճի. կ'արժանանայ դժոխքի կրակին։ Թերզեան Պատրիարք արդէն քանի մը բարեկամներուս ընթացքի յայտարարած էր թէ ինք ընաւ դիտաւորութիւն չունի ազգին գոյացներուն դրամ ծախսելու, քանի որ անկրօններ միայն կ'ելլեն գոյացներէն։ Ինք պիտի ծախսէր որքեր խնայելու, որպէսզի ապագայ Կաթոլիկներուն թիւը չաճի, առանց խորհելու թէ ինչ յոյսի տեսակէն Կաթոլիկներ պիտի ըլլայն անանք և ինչ վատթար Հայեր։

Դառնանք կոնդակին, ուր կ'ըսուի թէ ժողովուրդը բնաւ չունի ընտրողական իրաւունք և եպիսկոպոսի ընտրութիւն մը պարզ վկայութիւն մըն է ժողովուրդին կողմէն՝ որպէսզի Եկեղեցին ճանչնայ իր

انکلتره مجلس مبعوثانده وطنپرورلکه کوزل برنمونه

احرار طرافداری اولان وکلانك تنظیم ایتمش اولدیغی بودجه‌یی لوردلر رد ایتمش اولدقلری کوندنبرو، انکلتره‌ده بربحران حکمفرما اولوب، مسئله حل وتسویه‌یه اقتران ایتدیکنده بحران مذکور دها زیاده شدتلنمکده‌در .

سویله‌جکلریمزدن خارج بولنان بحران مذکورك اسبابی، صورت جریانی وتفرعاتی برطرف ایدرك ، قارئلریمزك دقتنی دیکر برجهته جلب ایتمك ایسترز .

تعریف ایتمك ایسته‌دیکمز ، انکلیزلرك سیرت حقیقیسی وبحرانك نه قدر مهم برمسئله‌دن تولد ایتمش اولدیغنی ایوجه آکلامق اوزره ، روح مسئله‌نك ، صورتاً لوردلر مجلسنك موجودیتی وحقیقتده ایسه زنکینلرك منافعی بولندیغنی بیلمك الزمدر .

مقصدلرینك عینی اولدیغندن ، بتون محافظه‌کارلر، لوردلر، وایرلاندانك کندی باشنه اداره ایدلمه‌سنه موافقت ایتمه‌ین احرار طرافدارلری ، مجلس وکلایه قارشی توحید مساعی ایلیشلردر .

احرار فرقه‌سی طرفندن انتخاب ایدلمش اولان مجلس وکلا یوزندن ، مذکور فرقه هردرلو هجوملره معروض اولوب ، ایکی طرفده دخی احتراص شدتلی ایسه‌ده ، احتلافلرك اساسنی تشکیل ایدن لوردلر قاره‌سنك نفوذینی کسر ایتمکه ، ایرلاندا مبعوثلری دخی وار قوتلریله چالشمقده‌درلر .

انکلیزلرك بویله بحرانلی برزمانلرده نه کبی بروضعیتده بولنه‌جقلری وارد خاطر اولیور .

مذکور غوغالردن بیوك ضررلر ، واتفاقسزلقلر حصوله کله‌بیله‌جکی تصور اولنور ایکن ، انکلیز مبعوثلری پك عاقلانه طوراننرق دنیانك بیوك وکوچوك ملتلرینه بردرس عبرت ویردیلر .

برملتك مسائل داخلیه‌ده اتفاقسزلغی، مجادله‌لری بولنه‌بیلیر، فقط خارجی مسئله‌لرده اجنبی‌یه قارشی اتفاقله اتحادله حرکت ایتمکی ، انکلیز مجلس مبعوثانی عالمه بیلدیردی .

بتون فرقه‌لرك رئیسلری مجلس مبعوثان کرسیسندن، مسائل داخلیه‌نك حصوله کتیردیکی بحران خارجده، انکلیز سیاستنك عینی استقامتده بولنمه‌سنه مانع اولامیه‌جغنی علناً اعلان ایدرك ، وطنپرورلکه الکوزل برنمونه اعطا ایتمش اولدیلر .

انکلتره مجلس مبعوثانی، علنی تعهداتی مارق مسئله‌سنك کسب ایتمش اولدیغی وخاملی حالنده دخی ، فعلاً اثبات ایتدی .

دوائر مختلفه‌ده ، انکلیزلرك بویله بحرانلی زمانلرده ، مسائل خارجیه ایله اشتغال ایدمیه‌جکلری کشف اولنمقده ایدی وخصوصیله آلمانلر، انکلترونك مارق مسئله‌سنه مداخله ایدمیه‌جکی امیدنده ایدیلر .

آلمانیایه وبتون جهانه قارشی، مجلس مبعوثان کرسیسندن اعلان ایدیلن شو واضح وقطعی قرارله، انکلیزلر نه درلو برسیرتمالك اولدقلرینی وکندیلرینی ایو طانیمیانلرك بوش امللرده بولندقلرینی کوسترمش اولدیلر .

انکلیزلر طرفندن اعلان اولنان بووضعیتی متعاقب ، آلمانلر ماروقه مقابل بتون فرانسز قونفوسنی ایسته‌دکلری حالده ، طلبلرینی یاری‌یه تنزیل ایتدیلر .

صوك تلغرافلردن ، مسئله‌نك صلح ومسالمتله حل وتسویه‌سی ایچون آلمانلر طلبلرینك نصفنی ایسته‌دکلرندن ماعدا آمریقاده بولنان آلمانیا مستملکاتندن « توغولاند » ی دخی فرانسه‌یه ترك ایده‌جکلری آکلاشیلیور .

اصل مسئله ، انکلیز مجلس مبعوثاننك شو وضعیتی آلمان سیاستنه نه کبی نفوذ ایده‌جکی ویاخود فاس مسئله‌سی نه کبی برحال کسب ایده‌جکی اولیوب، انکلیزلرك فعالیت وطنپرورانه‌سی بتون ملتلره براورنك اولمسی جهتیدر .

بحرمحیط اطلاسنك برقاچ جزیره‌سنده بولنان برملت ، بویله سیرتیله کرهٔ ارضك وانسانیتك درتده برینه اجرای نفوذ ایتمکه موفق اولوب، بین‌الدول برسیاست الده ایتمشدر .

انکلیز تاریخنده هیچ کورله‌مشدرکه، برانکلیز دوشمن طرفه‌کچوب وطن وملتنه قارشی خیانتده بولنسون، فقط فرانسزلرده، آلمانلرده ، بوحال موجوددر .

انکلیزلرك بووطنپرورلکندن بزده حصه‌مند اولەرق ، مسائل مهمه‌ده اونلرکبی حرکت ایتسه‌ك ، نه درجه مستفید اوله‌جغمز شبهه‌دن وارسته‌در .

(۱۰)

عبدالحمید وشریف هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

سکزنجی باب

صالحه خانمك استنطاقی

قایق دکزك آچیغنده طوران کوچوك بروابوره یاقلاشدی .

بزی وابوره نقل ایتدکلرنده وابورده دخی بزم کبی اللری باغلی دیکر آرقداشلرمز بولندیغنی کوردك... وابوره آیاق باصدیغمزده یوله‌چیقوب مرمره دکزینك آچیقلرینه طوغرو ایلروله‌مه‌یه باشلادی ... حالمزك نره‌یه واره‌جغنی آکلایه‌رق، مدهش برکابوس هیمزی احاطه ایتمش ایدی ، اوزریمزده اولان اندیشه‌لر وقورقولر اوقدر شدتلی ایدی‌که، یکدیکریمزه برسوز بیله سویله‌مکه قدرتمز یوقدی... برده دقتله اطرافه باقدیغمده، بندن برآز اوته‌ده ، خانم افندینك مخدوملری وبنم سوکیلو آرقداشلرم اولان ذکی وعارف بکلری کوردم ، صوك درجه برغیرتله یانلرینه کیده‌رك :

— بزی نره‌یه کوتورویورلر ؟ دیدم .

ذکی بك بکا جواباً :

— دکز آلتنه دیکر غیب اولمش رفیقلریمزك یاننه کیدییورز . . . زوالللی والده‌مز مجبا نه‌حالده‌در ... دیدی .

ایکی قرداشلر بوسوزلر اوزرینه آجی آجی آغلامغه باشلادیلر .

برآز اوته‌ده سزك مخدومکز عثمان بك دخی محزون ومکدر برحالده طوریپوردی .

یواش یواش کورشمکه باشلادق ایسه‌ده قاتللرمز یتیشه‌رك بزی یکدیکریمزدن آیردیلر . چکمجه‌نك اوکنده وابور پك یواش برحرکتله یورومکه باشلادی ... وابورك کوکرته‌سنده صقاللی چرکس محمد پاشانك امری آلتنده اللرینه بیوك بیوك تیمور پارچه‌لری وبرر بوش توربه آلمش وحشی چهره‌لی سکز اون کشی کورندی ...

آرتق صوك ساعتلرمز ورود ایتمش اولدیغنه... شبهه قالمه‌مشدی. برده وابورده، هرطرفدن... برآه وفغان وآغلایش پاتیردیلری یوکسلدی...

کوکرته‌یه برطاقم مجهول آدملر دها کله‌رك، پاتیردی ایدنلر اوزرینه خیاتچه‌سنه هجوم ایله توربه‌لر ایچنه قویوب بررده تیمور پارچه‌سی باغلایه‌رق دکزه اتدیلر ...

بوندن دها قورقونچ دها وحشی برمنظره تصور اولنه‌مازدی... عارف وذکی بکلر شجیع برصورتده مقاومت ایتدکدن صوکره، توربه‌لره قونیلوب دکزه آتلدقلرینی کوردم ...

حقی بکك مخدومی اولان عثمان بکی ودیکرلرینی‌ده آتدقلرینی کوزمله کوردم ...

بن قورقومدن برکوشه‌ده نفسمی طوته‌رق صره‌می بکله‌مکده ایدم ...

ایکی کشی یانمه کلدکلرینی کوردیکمده ، صوك درجه برغیرت ایله صیچرایه‌رق ، اللرم باغلی اولدیغی حالده، قاتللریمك اللرندن قورتولوب دکزه آتلدم ...

دکزه فوق‌البشر براجتهاد ایله ، اللریمی سوکه‌رك ، ایو یوزمك بیلدیکمدن برآز صو آلتنده طوردقدن صوکره ، دکزك سطحنه چیقدم .

وابور دها اوراده طوریپوردی ، باشمی صودن چیقاردیغم زمان دیکر برتوربه دکزه آتلدی ، مذکور توربه‌یه آغیر تیمور پارچه‌لری باغلی اولدیغندن همان قعر دریایه ایندی .

قورقومدن برآز یوزدکدن صوکره نفسم توکنه‌رك صو اوزرینه چیقمغه مجبور اولدم .

قراکاق هرطرفی باصمش و وابور درونده دخی برپانیردی کورولتی بولندیغندن قاتللر ، باغلی اللرمله بوغولمش اولدیغمی ظن ایدرك بنی تعقیبدن واز کچمشلردی.

وحشی جنایتلر ختام بولدیغنده ، وابور استانبوله عودت ایتمك اوزره حرکت ایتدی ، بن دخی یاواش یاواش یوزه‌رك وابوردن ایچه اوزاقلانمشیدم .

برآز صوکره طاقتم کسیله‌جکنی بیلدیکم حالده وار قوتمله یوزییوردم ، کچیردیکم شو اندیشه‌لی ساعتلرده ، دکزك اوزرنده کوچوك برسیاه نقطه کوره‌رك ، همان اوطرفه طوغرو یوزمکه باشلایوب برقایق اولدیغنی آکلادم ، مذکور قایق کیجه وقتی بالقجیلق ایدلیه‌جکنه دائر اولان امره مغایر اوله‌رق بالق طوتمغه چیقمشیدی .

دکز اوزرنده کوردیکم قایقجیلردن استمداد ایتمکه باشلادیغمده ، بنی خلاص ایتمك اوزره ، یتیشدیلر وهمان قایغه آتلادم .

یارم ساعت ظرفنده بوقلیه‌یه واصل اولدق، بوراده بکا هردرلو اهتمامی ، کمال ممنونیتله بذل ایتدیلر، عقلم باشمه کلدیکنده وضعیتمك نه‌قدر مخاطره‌لی اولدیغنی بیله‌رك ، بنی قورتارانلر واسطه‌سیله حقی بکی چاغیرتدم زیرا ابوینم استانبولده اولمادیغندن کیمه مراجعت ایده‌جکمی بیلمزدم ...

صالحه خانم سوزینه دوام ایدەرك :

— ایشته ، پاشا افندی ، کنج مکتبلینك حکایه‌سندن چوجقلریمك شهید اولدیغنی طویدوغمده بتون اولانلری دیکله‌مك اوزره ، صبر وتحمامی آرتق ضبط ایده‌میه‌رك ، مکتبلی سوزینه نهایت ویرر ویرمز ، اولوکبی یره دوشدوم ...

خانه صاحبلرینك وحقی بکك همتلریله عقلم باشمه کلوب کوزلریمی آچدیغمده کندیمی بشقه بر اوطه‌ده یر اوزرینه یاییلمش بردوشکده بولدم ، کنج مکتبلی وحقی بك یانمده اوطورمش بنی بکله‌مکده ایدیلر .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طلبی ممنوعدر

دوراستبدادده کنج طلبه‌لرك نه صورتله دکزه آتیلدقلرینی مصور غراموفون پلاقلری [بغچه قپوده احمد شکری] بکك تجارتخانه‌سنده صاتلمقده‌در، ارباب مراقه جداً توصیه ایدرز .

ընտրկիները։ Ասիկա կ'ըսուի՝ բառերու վրայ խաղալ կամ Ակրոստիխիութիւն։ Ակրոստիխը կ'ընդունին թէ ժողովուրդը կ'ընտրէ իր եպիսկոպոսները, բայց կը ջանան բացատրել թէ ինչու ան կ'ընտրէ։ Եւ այս բացատրութիւնէն կը յայտնուի կամոթի եկեղեցիին բռնապետական ոգին՝ որ ժողովրդէն կը սառնայ իր պաշտօնեաները և զանոնք, յետոյ, կը զինէ ժողովրդին դէմ։ Կը յիշեցնէ կացինին առակը, որ անտառէն կոթ մը խնդրել է, և երբ սայրը է կոթը, դարձուցեր է երկաթը անտառին ծառերուն դէմ։

Յետոյ, «Հոգևոր» իշխանութիւնը միայն Օրէնսդիր է, թէ ճշմարիտ աղաւաղութիւնէ չվախնար Եկեղեցին։

Ինչ բանականութիւնէ զուրկ խօսքեր, ինչ զառամեալ արամաբանութիւն, ինչպիսի բարբանջանք, ինչ անհեկի հակասութիւն...։ Տեսէք, կ'ըսեն թէ եկեղեցականները միայն իրաւունք ունին օրէնք չենալու և, երբ չենալու վրայ բլլան, ժողովուրդը հեռուէն միայն պիտի դիտէ, խօսքի չպիտի խառնուի, սպասելով որ ուրիշը և ձեռքերը կապանքի մէջ անցուին, անչարժութեան և անկարողութեան դատապարտուի։ Պարարքաք, Հռոմ, Դերազայն Ասիան, Սուրբ Գահ, Վատիկան, ամենքը ձեռքի տուած, պար պիտի բլլորին ժողովուրդին չուրջը, զուարթութեամբ և քրքիջներով անոր երեսին գոչելով.

«Տեսա՞ր մենք չենք վախնար ճշմարիտ աղաւաղութենէ, մենք չենք վախնար աղաւաղութեան ուղիղ գործածութենէն։»

Մելքնադարեան Հաւատաքննութիւնը երբ կը բանտարկէր ամուսին մը, կը բռնաբարէր կինը, կը պղծէր աղջիկը, կը տիրանար հարստութեանց, ճիշդ նոյն միջոցը կը գործածէր։ այսինքն, ինքն իրեն կը վերապահէր աղաւաղութեան ուղիղ գործածութիւնը, սպանելով, լկելով, պղծելով, կողոպտելով իբր միակ «օրէնսդիր հոգևոր» իշխանութիւն, յանուն Յիսուսի Քրիստոսի, յանուն կոյս Մարիամի, յանուն Սուրբ Երրորդութեան։ Եւ այսօր, երբ ժողովուրդը կը թարգուի իր բարգաւոյն կղերէն, երբ յանուն կաթոլիկեան դրամի հաւաքումներ հասած են ամօթի և զայթակղութեան, Թերզեանի «Հովուական Թուղթ»ը, միամիտ և անսարքը, կոչ մը կարդալու թէ «Օրէնսդիր» իշխանութիւնը միայն «հոգևորներուն» ձեռքն է և թէ եկեղեցին չի վախնար այն աղաւաղութենէն։» Բայց ինչու՞ չի վախնար այն աղաւաղութենէն որուն ճշմարիտը ինք միայն կը վայելէ, երբ անպատիժ չհաստատութիւնները դրամաշորթութիւն կ'ընէ յանուն աղքին, Պապին, Ֆրանսայէն, Սպանիայէն, բոլոր Եւրոպայէն, ի փառս և ի պատիւ Կաթոլիկութեան...։

Կնդաղը կը խօսի նաև հաւատոյ քանի մը կէտերու վրայ, և հաւատացնել կ'ուզէ թէ կուսակցութիւնու խումբ մը վէճի կ'ենթարկէ «Երրորդութեան, Մարդեղութեան և այն տեսական խորհուրդները։» Զրպարտութիւն է, սո՛ւտ է։ Եւ որ ամէնէն յառաջացեալն եմ հակակրելի պայքարին մէջ, բնաւ հոգս չեմ ըներ թէ ուրիշները ինչի կը հաւատան, և բնաւ չեմ աշխատիր ուրիշն հաւատքը խախտելու, որովհետև, եթէ հաղածանքի ճամբուն հետևէինք, բնաւ չպիտի տարբերէինք կրեարանէն՝ որ հաղածանքով միայն կը պահէ իր գոյութիւնը։ Բայց երբ կը տեսնենք թէ կեղծաւորներու, սուտ հաւատացեալներու, cabներու խմբակցութիւններ կազմուած են և կը պարարտանան աղքին արեամբը և աղքին կանչովը, այն ատեն կը գոչենք. «Դիմակները վա՛ր առէք։»

Այդ սուտ հաւատացեալները ինչ խելառական զէնքեր չեն գտներ իրենց առաքիչներուն մղլոցած զիրքերուն մէջէն Ս. Կիպրիանոսէն, Պօղոս առաքեալէն։ Սա վերջինը կ'ըսէ եղեր. «Մտիկ ըրէք ձեր Առաջնորդներուն և անոնց հպատակեցէք, որովհետև անոնք ձեր հոգւոյ համար կը տքնին՝ «իբրև թէ հաշիւ պիտի տան ձեր տեղ», որպէս զի խնդութեամբ կատարեն իրենց պաշտօնը և ոչ սրտնեղութեամբ։»

Անհաւատ՝ կ սբաղան ընդդիր մը՝ որ իր մէջ կ'ամփոփէ բոլոր մեր արդի գրժութիւնները սերմերը, սկզբնա պատճառը։ Բոլոր թիւրիմացութիւնները կը գտնուին սա «իբրև թէ» բառերուն չորջը։ Պօղոս առաքեալ խօսեր է հոգևորու վրայ։ բայց կղերականները որ եղծանած են ամբողջ քրիստոնէութեան բարգաւոյն վարդապետութիւնը, կը դարձնեն այդ խօսքը մարմնականին, նիւթականին, իրաւ տալով միամիտ ժողովուրդին։ «Մտիկ ըրէք մեզի, հաւատացէք մեզի, բարա տուէք մեզի որ ինդութեամբ ապրինք, որպէս զի սրանկարութիւն կամ դրամի նեղութիւն չքաշենք, և այնպէս նեղտեցէք որ «իբրև թէ հաշիւ պիտի տայինք։»

Իբրև թէ՛...։

Բայց ժողովուրդը, որ միայն Աստուծոյ խօսքովը չապրիր՝ այլ հացով, կը պահանջէ այսօր այդ հաշիւը, վասն զի հնչեց հաշուեյարդարութեան ժամը։ Հաշի՛ւ, հաշի՛ւ, հաշի՛ւ...։ Որուն միակ արձագանգն է կամոդիկէ «Արձագանգ»ը՝ որ Հռոմէն մեզի կը պատասխանէ Դոյնենանի բերնով։

«Անհաւատնե՛ր, անկրոննե՛ր, դժոխքի հոգիներ...։»

ԴՐԻԳՈՐ ՄԱԼԵԱՍ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՊՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Անգլոյ Երեսփ. ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Սրը Էտուըրտ Կրէյի հարցում ուղղուած է թէ տեղեկութիւն ունէր Շքոտրայի լիճին հարաւային կողմը պաշարուած Ապպանիացիներու մասին։ Նախարարը սա յայտարարութիւնը ըրած է. «Ապրիլոյ ամիսի բարեսիրական պայմաններու հաստատումը միակ միջոց է այդ երկրին կացութիւնը բարելաւելու համար։ Մալիսօրներու վերադարձը իրենց տեղերը՝ արդէն իսկ նշան մը է այդ բարելաւման։ Կ'ենթադրեմ որ Շքոտրայի լիճին հարաւակողմը գտնուող ճահիճներուն մէջ պաշարուած Ապպանիացիներն ալ այն համաձայնութեան մէջ են, որով հաշուեմն կնքուեցաւ։ Բայց այդ մասին Շքոտրայի անգլիական դեր-հիւպատոսն տեղեկութիւն պիտի առնեմ»։

** Էրիրիի և Սվլենիայի կողմերը պաշարման վիճակ հրատարակուած է։

** Շքոտրայի զօրաբաժնէն երկու վաշտ Ավլենիա և Էրիէրի ու մէկ վաշտ ալ Կէօրիւէ պիտի զրկուին։ «Մէնիթէ» թերթիկնաւէն զատ երկու թերթիկնաւ ալ պիտի զրկուին Ավլենիա։

** Ինչպէս գրեցինք ապէ առաջ, «Տօրլոս Սէօզ» ալպաներէն լրագրին խմբագրապետ՝ Արիֆ Հիքմէթ պէյ անցեալ օր Բ. Դուռ երթալով ուզած էր եպաքոսին հետ տեսակցիլ իսամ Ապպանիացիներու փչաստակրէն խնդրին համար, բայց վարչապետը Նախարարաց Խորհուրդին մէջ գտնուելով, խորհրդականին հետ տեսակցած էր։ «Թանին» այդ տեսակցութեան մասին նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ։ Եպաքոսական խորհրդականը Արիֆ Հիքմէթ պէյի յայտարարած է թէ Մալիսօրներուն ո և է առանձնաշնորհում չէ տրուած, որպէսզի իսամ Ապպանիացիներն ալ իրաւունք ունենան առնցմէ օգտուելու։ Արիֆ Հիքմէթ պէյ և անոր ընկերացող անձերը պատասխանած են թէ իրենք ճշմարտութեան իրազեկ են, սակայն թաքուն խռովութիւններ յարուցանող անձերը տարբեր գոյն մը կուտան խնդրին, ըստ այնմ թեկադրութիւններ ընելով իսամ Ապպանիացիներուն։ Ուստի Արիֆ Հիքմէթ պէյ և ընկերները առաջարկած են որ մասնաւոր մարմիններ զրկուին Ապպանիա, ճշմարտութիւնը հաստատելու համար ժողովրդեան։

** «Լա Թիւրքի» կը հերքէ սա լուրը թէ Բաղիա Աւսարիոյ-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ առաջարկած բլլայ ի նպաստ Մալիսորներուն միջամտելու և նաւային ցոյց մը կատարելու Ադրիական մէջ։

** Եպաքոսը ձեռնհաս պաշտօնատան հրաման տուած է կարելի եղածին չափ շուտ ձեռնարկելու Շքոտրայի ճամբաներու չմուտքեան։ Ինչպէս յայտնի է, այդ ուղիները ճամբաներու ընդհ. ընկերութեան կողմէ պիտի չմուտին։ Եպաքոսը այդ մասին հարկ եղած հրամանները տուած է ընկերութեան անդրէնին։

** Պայանա լիճը մաքրելու աշխատութիւնը սանձնած է հանրօգուտ չմուտեան Ընդհ. Բէմին։ Այս վերջինը նախնական ուսումնասիրութիւնները աւարտած է արդէն։ Երկու հարիւր յիսունէն երեք հարիւր հազար ոսկի կը հաշուուին Պայանա լիճը մաքրելու և հաւարելի ընելու համար ըլալիք ծախքերը։ Շքոտրայի լիճին յարակից ճահճախոտ մասերը եթէ մաքրուին, բաւական ընդարձակութեամբ մշակելի հող տրամադրելի պիտի գտնուի։ Այդ աշխատութիւնները Դարասալի համար ալ նպաստաւոր պիտի բլլան իր աշխարհագրական դիրքին պատճառաւ։ Սխալ է թէ Դարասալ հարիւրին հինգ համեմատութեամբ պիտի մասնակցի ծախքերուն։

...

ԳԱՀԱԼԻՔՆԵՐՆ ԳԻՐՔԸ

Հակասական լուրեր կը չրջին դահլիճի մասին։ «Սապահ» կ'ըսէ թէ եպաքոսը Մարիենպասի մէջ անձը զարմանալէ յետոյ Լոնտոն պիտի երթայ։ Մինչ պաշտօնական անձնաւորութեան մը կողմէ «Սթանտարդ»ի մէկ խմբագրին եղած յայտարարութեան համաձայն, վարչապետը Մարիենպասս չպիտի երթայ այլ Զուիցերիա պիտի ուղևորի քանի օրի չափ հանգչելու համար։ Այս առիթ պիտի այցկէ Լուչէրն, Լոզան և Ժընէվ։ Յետոյ Բարիզ պիտի անցնի նախարարապետն և արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցելու համար։ «Իպտամ» կ'ըսէ թէ դահլիճին փոփոխութեան մասին չրջած զրոյցները կանխահաս են։ Եթէ երբեք փոփոխութիւն տեղի ունենայ, Խորհրդարանի յառաջիկայ նստաշրջանին բացումէն յետոյ պիտի բլլայ։ Հազիվ փարչի տեղ եղաբերու պիտի անուանուի Մերիակոյտի Նախագահ Սաթտփաչա։ Գալով դեսպանական փոփոխութեանց, «Իպտամ» կ'ըսէ թէ այդ մասին բան մը չէ որոշուած տակաւին։ Եթէ երբեք Հազիզ փաշա հրաժարի, Բարիզի դեսպանութիւնը պիտի սանձնէ, իսկ Ռիֆաթ փաշա Հռոմի դեսպան պիտի անուանուի։ Հռոմի դեսպան Քեազիմ պէյ նոյն պաշտօնով Բեգիրպաւրի պիտի փոխադրուի։ «Թանին» կը հաւատայ թէ Ռիֆաթ փաշա Բարիզի դեսպան պիտի կարգուի։

ԾՈՎԱԳՈՒՆ ԴԱՀԱՆԱՐԸ

Ծովային նախարար Մահմուտ Մուխթար փաշա, որ Լոնտոն գացած էր, իր պաշտօնը աւարտած բլլալով, երկու ամսուան արձակուրդ ուզած է, ուրախական ջերմուկ մը երթալու համար։ Նախարարաց Խորհուրդը հաւանութիւն յայտնեց։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՑՈՑՆ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐԸ

Թէ անպաշտօն վիճակի և թէ գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող կառավարական յոյն պաշտօնատարները հեռագիր մը ուղղելով եպաքոսին ու ներքին գործոց նախարարին, կը բողոքեն յոյն կառավարական պաշտօնատարներու կացութեան մասին։ Սահմանադրութեան հրաչխարէն յետոյ։ Բողոքարկուները կ'ըսեն թէ բռնապետութեան օրով յոյն վարչական պաշտօնեաներուն թիւը 78ի կը հասնէր (դպրագամ, միւթէսարրֆներու և կուսակալներու օղնական), մինչ հիմա 13ի կը հասնի անոնց թիւը։ Ուստի կը պահանջեն որ այդ անիրաւութեան վերջ տրուի։

ԲՈԼԵՐԱՆ

Բոլերան մայրաքաղաքիս մէջ տարածուած բլլալով պատերազմական նախարարը որոշեց զինուորական առաջապահ յանձնաժողով մը կազմել Ա. զօրաբանակի պաշտօնատան մէջ։ Այդ յանձնաժողովը մեծայուն հսկողութիւն մը պիտի կատարէ Պոլսոյ պահպանողութիւն առողջական վիճակին վրայ։ Այդ յանձնաժողովին կը նախագահէ Տօքթ. Իսա Բաշի փաշա, իսկ ի՛անդամակցին Բանկալիի Զինուորական վարժարանին բժիշկ գնդապետ Սարգիս պէյ, դեր-գնդապետ Նազմի և Մուսթաֆա պէյերը։ Առողջապահական երկու քննիչ մասնախուզեր ալ մայրաքաղաքիս զօրանոցներուն և զինուորական հաստատութիւններուն մէջ առողջապահական միջոցներ ի գործ պիտի դնեն։ Մերքոզարան հարարակա Վասիֆ պէյ առողջապահական յանձնաժողովին արամադրութեան տակ կը գտնուի։ Յանձնաժողովը գործի սկսած է արդէն։

** Քարերայի առջի օրուան դէպքերը սա թերթերուն մէջ պատահած են. Դասրմ Փաչա՝ 5, Պարպիտ՝ 5, Պօսթանճը՝ 1, Պէյքոզ՝ 4, Բեռա՝ 2, Ղալաթիա՝ 1, Օրթաքէոյ՝ 1, Պէշիւք Տէրէ՝ 1, Թանիա Գալէ՝ 1, Զաղալը՝ 1, Թոշանճէ՝ 1, Սիրքէճի՝ 1, Խաքէոյ՝ 1, Սկիւտար՝ 1։

** Օրթաքէոյի մէջ քարերայի տարածումը արգիլելու համար թարգիլներէ խառն յանձնաժողով մը կազմուած է, որուն կ'անդամակցին բժիշկներ, գեղագրիներ և թարգիլներ։ Այդ յանձնաժողովը առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնէ քանի մը օրէ ի վեր։ Փտած պտուղները և բանջարեղէնները ծովը թափել կուտայ, փողոցներու մաքրութեան հոգ կը տանի, վարակուած տունները առողջապահական խիստ հսկողութեան տակ կ'ենթարկէ։ Այս նախազգուշական միջոցներուն շնորհիւ քոլերայի դէպքերը հետզհետէ կը նուազին։

** Բաղաքականութեան Ընդհ. Ժողովը առէջի օր արտակարգ նիստ մը գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեց քոլերային դէմ միջոցներ ձեռք առնելու համար։ Որոշուեցաւ մայրաքաղաքիս մասնաղէտ ուսնարատար բժիշկներուն կարծիքը հարցնել այդ մասին։

ՊՈՒԼԳԱՐ ՀԲՈՍԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Այս օրերս պուլկար հրասախուսներ ելուան կած բլլալով սահմանագլխին երկանքը, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են, հաւանական յարձակումները կոս մղելու համար։

** Բէրլէրէ գաւառի ընակիչները մեծ մտահոգութիւն մէջ են պուլկար հրասախուսներու գործունէութեան պատճառաւ։ Քանի մը օր առաջ այդ կողմերը երեւան եկած են ութսուն Պուլկարներէ բաղկացած հրասախուսմբ մը, առաջնորդութեամբ պուլկար բանակին ապայ Ապլիանօֆ խմբապետին և երեք ուրիշ պետերու։ Խրտպանեներէն մէկը, հաշակաւոր Թանէ Նէքզօֆ, Բէրլէրէ մնացած է քսան հոգիի հետ։ Այդ խմբասլաքը Բարաթիա գիւղին մէջ տեսակցած է Միլան Բորոզօֆի անուն հրասակին հետ, միասին գործելու համար։ Պուլկարը ոսան, որ Մանասթիրի բոլոր հրասախուսմբերը վարելու պաշտօնը ունի, ուրիշ երեք խմբապետներու հետ Տէմիր Հիսար գացած է։ Պուլկարիոյ կեղր. քոմիթէէն կազմէ այդ ապային պաշտօն յանձնուած է հրասակութիւնը կազմակերպելու Տէմիր Հիսարի և Մորիհովայի չրջականներուն մէջ։ Տէրմիրօք գիւղը գացած հրասախուսմբ մը ժողովուրդը կը զրգռէ՝ հրասախուսմբեր կազմելու համար։ Պուլկար հրասախուսմբերուն ծրագիրն է պարզական հրասախուսմբերուն միանալ։

ՀԱՆԳԹՈՒՐՔ ԲՐՕՌԱՆԱՆՑ

Սոֆիայէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պուլկարիայէն անցնող բոլոր կառախումբերուն մէջ մակեդոնական քոմիթէէն կազմէ յայտարարութիւններ կը բաժնուին։ Այդ յայտարարութիւններով դրամ և օգտակարներու աջակցութիւնը կը խնդրուին, Թուրքերուն դէմ դուռնելու համար, որոնց վախմանը մօտալուտ կը նկատուի։ Կառախումբերու պաշտօնեութիւնը թոյլ կուտայ որ այդ յայտարարութիւնները բաժնուին։

Օսմ. Գործակալութեան թղ[illegible] կ'ըսէ թէ ճամբորդ մը երեք անգամ հանդիպած է այդ յայտարարութիւնները բաժնելուն։ Ուստի օսմ. մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այդ մասին։

ՅԱՒԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիոյ դեսպանատիրին անցուցած ծանր արկածին սաթիւ եպաքոսը, գերմանական գեսպանատան գործակատարը և մայրաքաղաքիս գերման գաղութը յաւակցական հեռագրեր ուղղած են դեսպան պատն Մարչալ ֆան Պիպերշթայնի, արագ ապաքինում մաղթելով սիրոյ։

ԴՈՒ ԳԵԱԴԱՐԵՍՊԵՏԸ

Հալէպի նախորդ կուսակալ Հիւսէյն Բեազիմ պէյ քաղաքապետ անուանուեցաւ Սուպհի պէյի տեղ, որ առողջական պատճառներով հրաժարած է։ Կայսերական մը վաւերացուցած է այդ պաշտօնը։ Կ'ըսուի թէ Սուպհի պէյ, որ վոխանորդաբար կը վարէ Կ. Պոլսոյ կուսակալութեան պաշտօնը, վերջնապէս կուսակալ պիտի անուանուի։

ՅՕՆ ՏԷՐ ԿՕԼՅ ՄԱԼԻՇԵԱԼԸ

«Նոյէ Ցրայէ Բրէսէ» սա հեռագիրը ստացած է Պերլինի իր թղթակցէն. «Յօն տէր Կոլց մարէշալը այս տարուան թրքական ռազմախարձերուն չպիտի մասնակցի։ Սակայն սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն, մարէշալը հեռագրած բլլայ թէ չի կրնար Թուրքիա երթալ. ընդհակառակը՝ գեր-գնդապետ Յօն Շլիխթինկի եղերական մահէն յետոյ առաջարկած էր օսմ. բանակին մէջ մնալ նորէն, եթէ երբեք պատերազմական նախարարը օգտակար գործունէութեան դաշտ մը չպիտի կրնար գտնել»։

ՀՐԻՒԶԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի նախաձեռնութեամբ կազմուած նպաստամատոյց յանձնաժողովը մեզի ղրկած է հանգանակութեան վեցերորդ ցուցակ մը, ուր սա նուիրատուութիւնները կան։ Պասրայի նահանգէն 600 Պանք Նասիոնալի պատուոնէութիւնը 28.89, Գէրլինէն Գ. Մէնեկլէն՝ 1000, Տիկին կոմտուհի Բօպիսան փաշա՝ 5, Էտիրնէի նահանգէն՝ 150, Եգիպտոյն երեւելի Էպու Սուլթան՝ 55.78 ոսկի։ Մինչև հիմա 41,275 ոսկի հանգանակուած է։

** Բ. Դուռը սկսեր է ընդունած է ֆրանսական սէնտիքային կազմէ առաջարկուած ծրագիրը, Պոլսոյ հրկիզեալ թաղերուն վերաշինութեան համար

ՀԱԼԷՊԻ ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐԱԼԸ

Հալէպի կուսակալ Հիւսէյն Բեազիմ պէյ Կ. Պոլսոյ քաղաքապետ անուանուած ըլլալով Էտիրնէի կուսակալ Մաղնար պէյ Հալէպի կուսակալ կարգուած է։ Մաղնար պէյ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ յաջորդաբար եղած է Բեռլի կուսակալ, Գոսովայի կուսակալ, Էտիրնէի կուսակալ և հիմա ալ Հալէպի կուսակալ։

ԹՈՒՍ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՄԱԼԽԻՐՈՒՄԸ

Պայազիտէն աւելի օրուան թիւով կը հեռագրեն թէ չորս օր առաջ ռուս հեռագրատան չորս վաշտ կազմուանէն դէպի Սաբը Դամլը ճամբայ հանուած են։

ՕՍՄ. ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՆԻՆ ԸՆԴ. Ը

Օսմ. չոգենաւային ընկ.ման (նախկին Մախսուսէ) մասնագիտական անօրէն Պ. Լիկ մօտերս վերարկումեան ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ։ Այդ ծրագրին համաձայն, չոգենաւեր պիտի յանձնարարուին մեծ գիծերու համար և հին չոգենաւերը պիտի ծախուին։ Վարչական ներքին կազմակերպութիւն ալ պիտի բլլայ։ Զանազան նաւագործարաններու հետ բանակցութիւն կը կատարուի, հինգ չոգենաւեր գնելու համար կզրկեն և Փարք քէօյի գիներուն յաւուրի։

«Լ. ՀԷՐԲԼՍ»Ի ԴԱՏԱՐԱՆԸ

«Լէվենթ Հէրբլատի տէր և անօրէն Պ. Մէյցլի սրսած է իր թերթին հրատարակութիւնը բոլորովին զադրեցնել։ Ինչպէս յայտնի է, այդ թերթը վերջերս զադրեցուցած էր Պատերազմական Ատեանի կողմէ, Բենիսեանիսի խնդրին աաթիւ լուսն յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար։

ՍՆԹԱՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Սամի օր Ենիսասպանները վարժարանին վերայականներու բարեմտի հանդէսը տեղի ունեցաւ Բէհանանէի մէջ, ի ներկայութեան պատերազմական նախարարին և պաշտօնական ուրիշ անձնաւորութեանց։ Շրջանաւարտներուն մէջ երեք Հայեր կան։ Քրիստոնեաները Աւետարանի վրայ երդում կատարեցին։

ՇԵՐՄԱՄԵՐՈՒԹՅԱՆՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Պրուսայի չերմաբուծական վարժարանը 23 շրջանաւարտ տուած է այս տարի, որոնց 11ը Հայ։ Մինչև հիմա այդ վարժարանէն 1203 հոգի շրջանաւարտ եղած են։

ԻՆՉ Ը'ԸՍԻ ԿԱՐԻՊՈՒԼՑԻՆ

Կարիպպոսի յայտարարած է թերթերու միջոցաւ թէ՝ տեղեկագիր առած է որ յեղափոխութիւն պիտի ծագի Հայաստան, Մակեդոնիա և Բիւրանթիան, և ինքն ալ պատրաստ է արշաւախումբ ղրկելու Թուրքիան դէմ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻԳԵՐԵՐ

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՔՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Անցած իրիկուն, Թագսիմի կողմը, երկու գաղանի ոստիկաններ կը հանդիպին մարդու մը զոր կը նմանցնեն քիւրտ Բէյսուլի։ Այս վերջինը, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողները, անցեալ չաբթու Բանկալթի գիւղնուն մը մէջ սպաննած էր քիւրտ Համզան։ Ոստիկանները մարդուն կ'ազդարարեն որ կանգ առնէ։ Մարդը կարծելով որ գողեր են անոնք, դէպի ետեւ կը յաջանայ, առանց ձայն հանելու։ Ոստիկանները կը կրկնեն իրենց ազդարարութիւնը, բայց մարդը վախնալով, կը սկսի վազել։ Դաղանի ոստիկանները քանի մը անգամ դէնք կը պարպեն, ու մարդը նուազած կ'ինկնայ գետնի։ Ժողովուրդը դէնքի ձայն առնելով դէպքին վայրը կը փութայ։ Այն ատեն կը հանգուցի որ ոճրագործ կարծուած մարդը Բրօտրոմոս անուն անվնաս քաղաքացի մըն է։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ՀՈՐԸ ԻՆԿԱԾ ԵՒ ԽԵՂԴԻՒԱԾ. — Բիւրա, Եէնիշէհիր, Գամիսա անուն կին մը, 60 տարեկան, տան հորէն ջուր քաշած ատեն մէջը ինկաւ ու խեղդուեցաւ։

ՊԱՀԻԼ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Պիր սենէ վէ զարիշնաա Պահրիլ նէզարէթիէ այնա մատն վէ գօգ քէսմիրլէրինին չարխնամնսնսնէ մուհարրէր թանին վէ թ-սրին խուլէն մանէլէրինէ նեղլ թահմիրի մէվկու միւնազասայա վաղ իսմիլէէկինէն թարիպ օլանարքն էպու Սղուսթօսին Յինսի չարչանպին կիւնի 60 լիրան օսմանի թէկմինաթ ազէլերինի միւսթասրքպէն Պահրիլ նէզարէթի 4ինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ էլէմիլերի իլան օլունքր։

25 թէմմուզ 327 3—3

ՕՍՄ. ԿՍՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

ՍԶԴ.— Թէմմուզիի Բրիօրինէ % 4 փոխառութեան պարտատոմսերէն ունեցողներու կը ծանուցուի թէ նոյն պարտատոմսերուն թիւ 37 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1911 Օգոստ. 1/14էն կ'ուարտի, ինչպէս նաև վերջին Յուլիս 1/14ի թիրաժին մէջ չտնած ամորթիները Օգոստ. 1/14էն սկսեալ պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւշէներուն կողմէ։ Կարտօններուն և պարտատոմսերուն փոխարէն, որոնց հետ պէտք է գտնուին թուական պրարօներ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի. այդ ընկալագիրը իր ամբողջութեան թուականն ատոր օր յետոյ պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ մասուկին, վճարելու համար։ 3—12

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԹԷԿԵՂԵՑԻ ՍԱՍ

ՍԱԼԻՇԱ ՀԱՆԸՄԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ.

Այս խօսքերը այնքան հասատա ու վճռական չեչով մը արտասանուած էին որ Իզզէթ փաշա խրդն զգաց որ դարձեալ քիչ մը առաջուան դժուարին կացութեան պիտի մատնուէր իրենց հարցաքննութիւնը, եթէ ընդդիմախօսէր. ուստի համակերպեցաւ ըսաւ.

— Բանի որ ուրիշ ճար չի կայ, լա՛ ուրեմն, ձեր պատմութիւնը շարունակեցէ՛ք ինչպէս որ կ'ուզէք։

Սալինա հանգիստ խրոխտ ու յաղթական նայուածք մը պատշնելէ ետքը իր դատաւորներուն վրայ, անպայմ ձայնով մը ոկսաւ խօսիլ, ճիշդ այն տեղէն ուր խօսքը ընդմիջուած էր։

— Այսպէս ամուսնս ասիճանի բարձրացում ստացաւ։ Բանի մը տարի ետքը Միտհաթ փաշայի դատաստանը տեղի կ'ունենար։ Այդ դատը, ինչպէս գիտէք, Ապտիլ Համիտի ոճիրներուն սկզբնաւորութիւնն է...։

Այս խօսքերը որ ամենարնական ձայնով մը արտասանուած էին, սիրիերան յուզումի մը մատնեցին բոլորակ զրասեղանին չուրջ բազմած պալատականները։ Իզզէթ փաշա դողնար ձայնով մը գոչեց,

— Բայց, հանգիստ էֆէնտի, մեր ներողամտութիւնը չարաչար կ'ը գործածէք կոր և ձեր խօսքերը անանդուրժելի են այսպիսի առաջարկած ըլլայ ի նպաստ Մալիսորներուն միջամտելու և նաւային ցոյց մը կատարելու Ադրիական մէջ։

** Եպաքոսը ձեռնհաս պաշտօնատան հրաման տուած է կարելի եղածին չափ շուտ ձեռնարկելու Շքոտրայի ճամբաներու չմուտեան։ Ինչպէս յայտնի է, այդ ուղիները ճամբաներու ընդհ. ընկերութեան կողմէ պիտի չմուտին։ Եպաքոսը այդ մասին հարկ եղած հրամանները տուած է ընկերութեան անդրէնին։

** Պայանա լիճը մաքրելու աշխատութիւնը սանձնած է հանրօգուտ չմուտեան Ընդհ. Բէմին։ Այս վերջինը նախնական ուսումնասիրութիւնները աւարտած է արդէն։ Երկու հարիւր յիսունէն երեք հարիւր հազար ոսկի կը հաշուուին Պայանա լիճը մաքրելու և հաւարելի ընելու համար ըլալիք ծախքերը։ Շքոտրայի լիճին յարակից ճահճախոտ մասերը եթէ մաքրուին, բաւական ընդարձակութեամբ մշակելի հող տրամադրելի պիտի գտնուի։ Այդ աշխատութիւնները Դարասալի համար ալ նպաստաւոր պիտի բլլան իր աշխարհագրական դիրքին պատճառաւ։ Սխալ է թէ Դարասալ հարիւրին հինգ համեմատութեամբ պիտի մասնակցի ծախքերուն։

...

ԳԱՀԱԼԻՔՆԵՐՆ ԳԻՐՔԸ

Հակասական լուրեր կը չրջին դահլիճի մասին։ «Սապահ» կ'ըսէ թէ եպաքոսը Մարիենպասի մէջ անձը զարմանալէ յետոյ Լոնտոն պիտի երթայ։ Մինչ պաշտօնական անձնաւորութեան մը կողմէ «Սթանտարդ»ի մէկ խմբագրին եղած յայտարարութեան համաձայն, վարչապետը Մարիենպասս չպիտի երթայ այլ Զուիցերիա պիտի ուղևորի քանի օրի չափ հանգչելու համար։ Այս առիթ պիտի այցկէ Լուչէրն, Լոզան և Ժընէվ։ Յետոյ Բարիզ պիտի անցնի նախարարապետն և արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցելու համար։ «Իպտամ» կ'ըսէ թէ դահլիճին փոփոխութեան մասին չրջած զրոյցները կանխահաս են։ Եթէ երբեք փոփոխութիւն տեղի ունենայ, Խորհրդարանի յառաջիկայ նստաշրջանին բացումէն յետոյ պիտի բլլայ։ Հազիզ փաշայի տեղ եղաբերու պիտի անուանուի Մերիակոյտի Նախագահ Սաթտփաչա։ Գալով դեսպանական փոփոխութեանց, «Իպտամ» կ'ըսէ թէ այդ մասին բան մը չէ որոշուած տակաւին։ Եթէ երբեք Հազիզ փաշա հրաժարի, Բարիզի դեսպանութիւնը պիտի սանձնէ, իսկ Ռիֆաթ փաշա Հռոմի դեսպան պիտի անուանուի։ Հռոմի դեսպան Քեազիմ պէյ նոյն պաշտօնով Բեգիրպաւրի պիտի փոխադրուի։ «Թանին» կը հաւատայ թէ Ռիֆաթ փաշա Բարիզի դեսպան պիտի կարգուի։

ԾՈՎԱԳՈՒՆ ԴԱՀԱՆԱՐԸ

Ծովային նախարար Մահմուտ Մուխթար փաշա, որ Լոնտոն գացած էր, իր պաշտօնը աւարտած բլլալով, երկու ամսուան արձակուրդ ուզած է, ուրախական ջերմուկ մը երթալու համար։ Նախարարաց Խորհուրդը հաւանութիւն յայտնեց։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՑՈՑՆ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐԸ

Թէ անպաշտօն վիճակի և թէ գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող կառավարական յոյն պաշտօնատարները հեռագիր մը ուղղելով եպաքոսին ու ներքին գործոց նախարարին, կը բողոքեն յոյն կառավարական պաշտօնատարներու կացութեան մասին Սահմանադրութեան հրաչխարէն յետոյ։ Բողոքարկուները կ'ըսեն թէ բռնապետութեան օրով յոյն վարչական պաշտօնեաներուն թիւը 78ի կը հասնէր (դպրագամ, միւթէսարրֆներու և կուսակալներու օղնական), մինչ հիմա 13ի կը հասնի անոնց թիւը։ Ուստի կը պահանջեն որ այդ անիրաւութեան վերջ տրուի։

ԲՈԼԵՐԱՆ

Բոլերան մայրաքաղաքիս մէջ տարածուած բլլալով պատերազմական նախարարը որոշեց զինուորական առաջապահ յանձնաժողով մը կազմել Ա. զօրաբանակի պաշտօնատան մէջ։ Այդ յանձնաժողովը մեծայուն հսկողութիւն մը պիտի կատարէ Պոլսոյ պահպ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Ա. Ժողովը լսելով իր սրբազան Նախագահին տեղեկութիւնները յարաբերական ինչ ինչ խնդրոց նկատմամբ խորհրդակցութիւններ կատարեց և իր կողմէ պատուիրակ կարգեց Տ. Յովհաննէս եպս. Արշարունի, Տքթ. Տաղաւարեան և Սահակեան Կուրտիկեան էֆ.ները այդ խնդրոց նկատմամբ, կարեւոր բանակցութիւններ կատարելու համար։ Բ.-Կիլիկիոյ արքեպեսկոպոսներու և այրիներու ի Նպաստ Օսմ. Խորհրդարանէն քուէարկուած մէկ միլիոն ղ.ի գումարը այս անգամ յանձնուած է Պատրիարքարանի գործադրութեան համար իր Նպատակին։ Ժողովը որոշեց իր յառաջիկայ նստին հրաւիրել Որբանոցաց և Այրեանոցաց յանձնաժողովները կարեւոր խորհրդակցութիւններ կատարելու համար այս խնդրի մասին։ Գ.— Տ. Գրիգորիս Ծ. վրդ. Պալատեան և Վահան էֆ. Փափազեան նախորդ նիստի որոշման համաձայն կարեւոր յանկնարարութեան համաձայն հաղորդել սոյն ծրագիրը Ազգ. Երեսփ. Ժողովոյ և իր կողմէ տեղեկագիր կարգեց Տ. Գրիգորիս վրդ.ը՝ այս մասին պէտք եղած լուսաբանութիւնները տալու Երեսփ. Ժողովոյ մէջ։ Դ.—Նախորդ Ուսում. Խորհուրդը Ազգ. վարժարանաց կարգական կանոնագրին վերայ ինչ ինչ բարեփոխումներ կատարած և նոր ծրագիր մը ներկայացուցած էր։ Ժողովը որոշեց յղել զայն նաև հորակամ Ուսումն. Խորհրդոյ և ստանալով նաև անոր կարծիքն ու տեսութիւնը, կարեւորը սնորինել։ Ե.— Կիլիկիոյ ազգային առիթիւ կառավարութեան կողմէ տեղւոյն վանականներուն և արհեստաւորներուն փոխատուութիւններ եղած էին։ Այդ փոխատուութեանց վճարման պայմանաժամը լրացած և պահանջմանց սկսուած ըլլալով Ժողովը ուղղուած դանդան խնդրագիրներու վերայ, որոշեց խնդրել կառավարութենէն որ տուն մը ևս երկարաձգուի նոյն փոխատուութեանց պայմանաժամը։ Զ.— Ուսումնական և Տնտես. Խորհրդոյ կողմէ քննուած և ներկայացուցած էին մայրաքաղաքիս մէջ կազմուած Բիւնկանի կրթասիրաց և Սեբաստիոյ Ուսանողական Միութեան կանոնագիրը։ Ժողովը ըստ առաջարկութեանց հաստատց նոյն ընկերութեան կանոնագիրը և որոշեց մինչդամայն հաղորդել նոյն վճռագրերու առաջնորդներու որպէս զի տեղեակ ըլլան և իրենց հոգոյութեանց իրաւունքն ի գործ դնեն։ Է. Ժողովը քննելով Ակնայ և Սըզերդի Կրօնական և Բաղաքական Ժողովոց նորոգ ընտրութեանց տեղեկագրերը, օրինաւոր գտաւ և հաստատց։ Ը.— Նոյն պէս հաստատց Սամսոնի Գաւառ. Ժողովոյ պակասած ութը անդամներուն և վիճակին Բաղ. Ժողովոյ ընտրութիւնը։ Թ.— Նոյնպէս Ժողովը հասու ըլլալով որ Պրուսայի և մօտակայ Թեմերու մէջ բաւական թուով եկեղեցականներ չեն գտնուիր ըստ օրէնի Կրօն. Ժողովոյ նոր ընտրութիւն կատարելու համար արտոնեց ըստ հրամանդի որ նախորդ Ժողովականները չարունակեն իրենց պաշտօնը։ Ժ.— Շապին Գարա-Հիսարի Ժողովոյ վերակազմութեան առթիւ պաշտօն յանձնուած էր Սեբաստիոյ Սասունի. Տ. Թորգոմ վրդ.ի ուղևորիլ Շապ. Գ. Հիսար և կատարել տալ նոյն ընտրութիւնը։ Ժողովը Տ. Թորգոմ Սրբազանի հաղորդած տեղեկութիւններն հասու եղաւ որ Գաւառ. Ժողովոյ ընտրութիւնը կատարուած է օրինաւորութեամբ ու զրկուած տեղեկագրին վերայ հաստատց Գաւառ. Ժողովոյ 21 անդամներէն 17ին ընտրութիւնը և որոշեց հրամանդ տալ փութացնել թէ մնացեալ չորս անդամներու և թէ Կրօն. և Բաղաք. Ժողովներուն ընտրութիւնները։ ԺԱ. Նպաստընկալ ուսանողաց օգն. յանձնաժողովոյ անդամներէն երկուքը հրաժարած ըլլալով, Ժողովը ըստ առաջարկութեան նոր ընտրութեամբ անդամ կարգեց Ռուբէն Զարդարեան և Գէորգ Զամիչ էֆ.ները։ ԺԲ.— Հայկ էֆ. Թօճասարեան որ Երուսաղէմի Պատր. ընտրութեան առթիւ պատուիրակ կարգուած էր, ներկայացուցած էր իր առաջարկութիւնները։ Ժողովը որոշեց յառաջիկայ ուրբաթ օր վերատին Խառն Ժողով կազմել և զրաղիլ այս և ուրիշ մէկ քանի կարեւոր և տիպրական խնդիրներով։

ՎԱՆԱՅ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

«Օսմ. Լոյս» Վանի իր թղթակցին կողմէ ստացած մէկ նամակը հրատարակած էր երէկ (Յուլիս 25 թուականի)։ Թղթակիցը ի մէջ այլոց կը յայտնէ թէ Նորաւանի և Շատախի կողմերը փիւրա աւազակներուն տրուած սարսափին պէտք է վերջ տրուի։ Ժողովուրդը թէև քանիցս բողոքեց, բայց անօգուտ եղաւ, կ'ըսէ։ Հիմա ժողովուրդը խորին անձկութեան մատնուած է տեսնելով որ աւազակութիւնները կը չարունակուին նաև Վանայ հարաւ-արեւմտեան կողմերը։

ԹԷՐԶԵԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հռոմէն «Աստիէթքա Բէխ»ի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Վատիկանի մէջ սատիկ կը պարտուի Թէրզեան Պատրիարք, որ փոխանակ Պոլիս երթալով համաձայնութիւն գոյացնելու Ազգ. Ժողովին հետ, նախընտրեց հրաժարական տալ։ Գնալը պէնքն հրատիրեր էր Հռոմէն անցնիկ՝ հրահանգ ստանալու և ապա երթալու համար իր պաշտօնատեղին, ուր իրեն այժ պիտի սպասէր։ Թէրզեան առանց Վատիկանի իմաց տալու, հրաժարագիրը ղրկեց Պոլիս, կնճռոտ կացութիւն մը առաջ բերելով։ Հայ-կաթոլիկները այժմ կ'ունենան երկու հրաժարեալ Պատրիարք։ Կը վախցուի որ Ազգ. Ժողովը նոր Պատրիարքի ընտրութիւն կատարէ, օգտուելով իր առանձնաշնորհումներէն, ինչ որ ա՛ւելի մեծ կնճռոտութիւն պիտի պատճառէ»։

*** Ծերակուտական և Ազգ. Ժողովի առնչապահ Սրամ էֆ. սա յայտարարութիւնները բրած է «Լա Թիւրքիա»ի խմբագրին։ «Թիրթերէն իմացայ Թէրզեան պատրիարքին հրաժարականը. սակայն կը կարծեմ թէ մնոնը. Թէրզեանի հրաժարականը միակ միջոցը պիտի ըլլայ, զուրս կելլելու համար այն գէշ և անել կացութենէն, ուր կը գտնուի ինքը։ Իր վերադարձին ինչ հեղինակութիւն և ինչ քաջութիւն պիտի ունենայ մեզի ներկայացնալու։ Ժողովուրդը միշտ դժգոհ է. հանուաբար անոր համար լաւագոյն բանը պիտի ըլլայ հրաժարիլ, եթէ չուզիր որ ուելի ծանր միջադէպեր պատահին իր վերադարձին։ Նոր պատրիարք մը մինչև պիտի ունենայ առաջքը առնելու այս բացառիկ կացութեան զոր վերջին դէպքերը ստեղծեցին։ Դիտեցէք մանաւանդ սա կէտը թէ՝ հրաժարականը ծանուցանող առաջին լուրին համաձայն. հրաժարականին պատճառը սա էր թէ Վատիկան կը մերժէր Թէրզեանի տեսակէտը՝ հասարակութեան վարչական գործերուն մասնակցութեան մասին իմ կարծիքովս այդ կէտը խիստ կարեւոր է։ Մնաց որ վստահ էինք և հիմա ալ վստահ ենք պապին վերջնական որոշումին վրայ։ Անկարելի է որ ողջամիտ մարդ մը մնոնը. Թէրզեանի հայեցքներուն համամիտ ըլլայ։ Մենք կաթոլիկ եկեղեցիին անձնէր զաւակներն ենք միշտ և նոր կանոնագրին քուէարկութեանը վրայ կը պնդենք սա պատճառաւ որ կ'ուզենք արգարութիւնը և օրինապահութիւնը ի գործ դնել հասարակութեան պատկանող ինչքերու մասնակցութեան մէջ»։

ԴՈՍԱՍՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Դասաս. Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Նախագահութեամբ փոխանորդ հայր սուրբին։ Խորհուրդը զբաղեցաւ մէկ քանի ամենական խնդիրներով և ինչ ինչ անուրնութիւններ բրաւ։ Որոշեց թերթերու միջոցաւ ծանուցանել ամէն անոնց որոնք դաս ունին Դասաս. Խորհուրդին առջև, յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ներկայանալ Պատրիարքարան և Խորհրդոյ դիւանագրերին հարկ եղած կանչագիրը հանել տալ։

ԲԱՀԱՆՆՈՅԱՆ ԽՆԴԻՐ

Սամաթիոյ քահանաներէն Եղիշէ քհն. Մանուկեան Կրօն. Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ մէկ ամուսնութիւնի փիսնաղրութեան դատապարտուած էր։ Սակայն յիշեալ քահանան երէկ բողոքեց այդ քմահաճ անօրինութեան դէմ և վերաքննութիւն պահանջեց։ Իրողութիւնը սա է որ յիշեալ քահանան գիշեր մը, նոտարին մը մերկուած էր, որուն մայրը կաթոլիկ է եղեր։ Քահանան կը յայտարարէ թէ ինք տեղեկութիւն չունէր և ապէ դա էէս գիշերին ալէր կրնան արձանագրութեան տարար վնասակ, քանի որ նոյն տարարները հոն չեն։ Կրօն. Ժողովը որոշեց վերաքննել խնդիրը։

ԴՆԵՀԱՆՍԱԿԱՆ ՄԸ

Գոնութեամբ տեղեկացած ենք թէ կրթական նախարարութիւնը գնահատական զրամ մը դրուատած է Կարապետեան վարժարանաց օգտակար ծառայութիւնը, ի մասնաւորի օսմ. լեզուի ուսուցման համար հինգապիր-անօրէն Պետրոս էֆ. Կարապետեանի երկար տարիներու ընթացքին մէջ տարած աշխատութիւնները, որոնց շնորհիւ այսօր բազմաթիւ թրքագէտ երիտասարդներ թէ Պոլիս և թէ դաւառս կրցած են պաշտօններու մէջ յառաջանալ և համալսարաններու ընթացքը յաջողապէս ըլլալով։ Նոյնիմաստ գիր մը ալ Մկիւտարի կառավարիչ պէյի կողմէ ղրկուած է։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Դարձի ծանօթ վաճառական Արթաքի էֆ. Դամպէր և տիկինը երէկ Բաքէի «Իսնի» չոգնեալով, դէպի Նիւ-Եորք մեկնեցան. Մարսիլիոյ ճամբով։

«ՈՍՏԱՆ»ի Գ. ԹԻՒՐ

«ՈՍՏԱՆ» եամտեայ մեծ պարբերագրին Գ. Թիւրը հրապարակ կու ելլայ ճոխ բովանդակութեամբ։ «Շերվանեզատ»ի ամբողջական գործին վրայ ուսումնասիրութիւն մը, երմէ պատմուածքով մը, և իր պատկերով, կը բանայ ներկայ թիւը։ Անգլիացի ընկերվարական թատերագիր Պերնարտ Շօուի չորս արարուածով մէկ թատրերգութիւնը, որ Անգլիոյ և Ամերիկայի մէջ անպէն աղմուկ յարուցած է, ամբողջովին թարգմանուած է Ոստանի Գ. Թիւրն մէջ։ Սիպիլ, Յ. Թ. Դայտան, Եդ. Գալանճեան, Իսրայէլ Տէրունի, Եղիա Տէմիրճիպաշեան, ունին իրենց լաւագոյն բանաստեղծութիւնները։ Սաքսի Մաքս իշխանին մէկ գրութիւնը արեւելեան և արեւմտեան եկեղեցիներու միացման խնդրոյն շուրջ, որ պապական արքելքի ներքարկացաւ իր լոյսը օրինակները ջնջուեցան, և որ իր մէջ չատ մը պատմական և հոգեբանական տեսութիւններ կը պարունակէ, ամբողջովին թարգմանուած է Մաղաքիա արք. Օրմանեանի կողմէ նախաբանով մը, Յովհ. Դաղանճեան իր ծանօթ ձեռնհասութեամբ գրած է հոգեբանական խնդիրներու վրայ։ Բարկէն եղեկոգան մանրամասն և հմտալից նկարագրական մը ունի հարենի ուերակներուն իր վերջին այցելութենէն։ Յովհ. Հինդլեան ներկայացուցած է Թարգոյի ամենէն հնաբերքական կողմերէն մէկը. մանկարարժութիւնը։ Հրանդ և Թէոդիկ ունին չատ սիրուն պատմուածքներ։ «Ասան»ի տեղեկատուութեանց բաժինը կը պարունակէ հայ գրական շարժումին, հայ կեանքին, իմաստասիրական Դրդ. միջազգային համաժողովին, Գերմանիոյ, Ցարանայի, Սմերիկայի գրական շարժումներուն և Պէրնարտ Շօուի վրայ խիստ և լուրջ տեսութիւններ։

ՊԱՏՐԻՑԻ ՆԵՂԱՐԻԹՈՆԷՆ

Թաղամ պէտեղ էկլպասան էկօմէկ մա բանթայոն
» » » իշ պաչը էկօմէկ մա բանթայոն վէ չաքէթ
» » չայագասան էկօմէկ մա
Սատա զարօթ ճաքէթ
» Փանէլա էկօմէկ
» եագալըզ
» խասթ գարօթը
» խասթա էնթարիսի
Զիֆթ խասթա բաղուզը
Սատա եամթադ մա եասթըզ եիւզի
» նէօպէթ գոճուղը
» եամթադ չարչաֆը
Զիֆթ գոնարբա

Հէր պէր լէվաղմի քէսիմէ վէ պիչիմէ զարաղ թէրսանէսէն վիրիմէք իւզրէ պպէտատ մուհարբէր 13 զալմ մէկդուսաթ եաղնըզ իւզրէթը իմալիէսի պէրմանիպ չարինամէ զարաղը զարի ուսուլըյա միւնագասայա գոնուլարընտան մէգդիւր մէկդուսաթեն իմաղնա թալիպ օլանարքն թէքլիֆնամէլէրին քիչաթը մուգարրէր պուլնան բումի Աղուսթոսն 1ին կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնի պատէզվէ սատի իբիկ գասար Պանրիկ նէզարէթի 4ինի տարէսի 5ինի չիսէ վնէ թէքլիֆնամէլէրէյէ եիւզատ օն նիսպէթնատ թէքմինաթ ազչէլերինի իրան օլանները։

3—1

***

10 գրթա պէհէրի եիւզ թօնօլրգ օրագ իւզրէ բէտ վէ թարիֆնամէսի մուճիպինէ քէսմիւր աուպասը։

Թէրսանէի ամիրէ իշլուն լիւզումը օրան պէտատ մուհարբէր օն գրթա քէսմիւր աուպասը ինչա խիլմէք իւզրէ մէգդիր միւնագասայա գոնուլոզընան պէրմանիպը բէտ վէ թարիֆնամէ վէ չարինամէսի մուճիպինէ իմալ վէ ինչարարնա թալիպ օլանարքն բումի Աղուսթոսան 1նի բաղար իրթէսի կիւնինէ գասար եիւզատ օն նիսպէթնատ թէքմինաթ ազչէլերինի միւսթասնըզլէն Պանրիկ նէզարէթի 4ինի տարէսի 5ինի չիսէ վնէ թէքլիֆնամէլէրէյէ եիւզատ օն նիսպէթնատ թէքմինաթ ազչէլերինի իրան օլանները։

3—1

***

Ֆիլնէ, զըզլըէրզ, այվա 4500-7000 գրյէ։ Թէրսանէի ամիրէ իշլուն Բամաղանը չէրիփնէ սասքիր չանանէյէ էքլ իթիարիմէք իւզրէ լեւզում էէօրիէն պպէատ մուհարբէր 3 գալմ ըէէլ միւսպասա իտարիմէք իւզրէ գարաղը զարի ուսուլըյա միւնագասայա վաղ իսիլէճէյինանէն իթասը թա իպ օլանարքն թէքլիֆնամէլէրին քիչաթը մուգարրէր պուլնան բումի Աղուսթոսն 1ինի կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնի պատէզվէ սատի իբիկ գասար Պանրիկ նէզարէթի 4ինի տարէսի 5ինի չիսէ վնէ թէքլիֆնամէլէրէյէ եիւզատ օն նիսպէթնատ թէքմինաթ ազչէլերինի միւսթասնըզլէն Պանրիկ նէզարէթի 4ինի տարէսի 5ինի չիսէ վնէ թէքլիֆնամէլէրէյէ եիւզատ օն նիսպէթնատ թէքմինաթ ազչէլերինի իրան օլանները։

3—1

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀԲԴ. ԵՒ ԴԷՄ

Կ. Պոլսոյ մէջ գործող ապահովագրական ընկերութիւններու սէնտիքան հանրոհան կը ծանուցանէ թէ վերջին տարիներուն գարեւորապէս ի վեր և մանաւանդ վերջերս պատահած ահռելի հրդեհներուն վնասարար արդիւնքներուն հետեւանքով ապահովագրական ընկերութեանց կրած վնասներուն պատճառաւ որոշուած է հարիւրին յիսուն յաւելումներ ընել ամէն կարգի ապահովագրութեանց վրայ։ Ապահովագրական ընկերութեանց սէնտիքան մեհենին տուն, հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ սա կարեւոր կէտին վրայ թէ բրիւնները պէտք է կանխիկ վճարուին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԹԱՓՐԻՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկուան նիստի մէջ խորհրդակցութիւն կատարեց Պատրիարքարանները կողմէ արուած թափրիրին վրայ։ Պաշտօնական չրջանակներու մէջ յոյս կայ որ համաձայնութիւն պիտի գոյանայ։ Կրթական քննիչներու, վիլայեթներու տուրքեր դրուելուն և նմանօրինակ կարգ մը կէտերու մասին կատարեալ համաձայնութիւն գոյացած է։ Զինուորագրութեան խնդիրն ալ լրջօրէն նկատուութեան առնուած է, թէև պատերազմական նախարարութիւնը կանոնադրած կը գործադրել առաջարկուած պայմաններուն մեկ մասը։

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդի երէկուան նիստի մէջ կարդացուցաւ Օսման փաշայի կողմէ պատերազմական նախարարութեան հասած մէկ բացատրագիրը, որով Օսման փաշա կը յայտնէր թէ յաղնած զաղրած գիւղ հանելուն, մեծանօթ մարդիկ Զևթբրի ծրագրին, հողային խնդրին և Հայերու զէմ եղած հալածանքներու մասին կծու դիտողութիւններ բրած էին։ Փաշան կը խոստանայ թէ, իրը զինուորական, քիչ մը բան ի լիզա գործածած է։ Սակայն հայ թերթերու գրածին պէս զրգռիչ լեզու մը չէ գործածած։

*** Իսկ նեքքին գործոց նախարարը Բ. Դրան մեր խմբագրին յայտարարեց թէ պիտի է այն լուրը, որու համաձայն, ինքը Օսման փաշայի մասին հեռագիր բաստացած ըլլայ Պիթլիսի կուսակալէն։ Նոյնպէս կը հերքուի Օսման փաշայի հանգրտանն կոչումը։

ԱՊԱՏԵԴՐՈՆԱՑՈՒՄ

Մալիսորներու եղած զինջումներուն պատճառաւ գանիին մէջ անհամաձայնութիւն ծագած է։ Իթթիհատի պատգամաւոր նախարարները, ապաստիրոնացման կուսակից, այդ զինջումներուն կը հակառակին, յայտարարելով թէ իսամ Ապաղեկայցներն ալ պէտք է օգտուին։

ԽՄԲԱԳՐԻ ԴԷՄ ԱՊԱՌՆԱԼԻՔ

«Պուրս ա'Օրիան» իր երէկուան թիւին մէջ կ'ըսէ թէ անծանօթ ոպպին կողմէ իր թերթին խմբագրատեղին դէմ եղած ըսպանդիքները կը չարունակուին։ Սպան ան տան կը ներկայանայ խմբագրատուն, երբ ոստիկանական պաշտօնեան հոն չի գտնուիր։ «Պուրս ա'Օրիան» այդ սպառնալիքը կը վերագրէ «Թան»ի դէմ գրած ըսպանն։ Յիշեալ սպան «Թանի»ի դէմ գրուած տողերը կարդալով, կը զայրանայ և սպառնալիքի կը դիմէ, տատանգ որ թուրք թերթը օսմ. երկրին ամենէն դէշ թշնամիներէն մէկը ներկայացուցած էր «Պուրս ա'Օրիան»ի խմբագրատեղը։ Այս վերջինը գառնապէս կը գանգատի թուրք չօվէն թերթերու զրգռիչ լեզուին համար, որով խուժանը մոլեանգութեան կը մղուի։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՆՈՐ ՆՈՏԱՇՐՋԱՆԸ

Օսմ. Խորհրդարանին յառաջիկայ նստաշրջանը հոկտեմբեր 1ին (Հ. Տ.) բանալու վերջնական որոշում արուած է։

ՔՈՒԼԵՐԱՆ

Առջի օրուան ժամը ութէն մինչև երէկուան ժամը ութը քալերայէ 15 դէպքեր պատահած են, որոնց 5ը մահացու։ Հին վարակեալներէն ալ 5 հոգի մեռած են։

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հանեայէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ յունարը կ'ուզենայ, մանաւանդ ընդվիմադիր կուսակցութեանց մէջ։ Կղզին ներսերէն հասած հեռագիրներ կը յանձնարարեն որ զգուշաւոր իրխանութիւնը ուելի ապրու ընթացքի մը հետեւի։ Մակեդոնիայի ըմբոստները յայտարարութիւն մը հանելով ժողովուրդը կը հրաւիրէ ամէն չանք թափելու, որպէսզի Կրետէ Յունաստանի միացուի։

ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼՆԵՐ

Հալէպի կուսակալ անուանուեցաւ Էդրեմիի կուսակալ Ձէմալ պէյ։ Սըվաղի նահանգի կուսակալ Էմին պէյ Էրզրումի կուսակալ կարգուեցաւ։ Աբեկան Տրիպոլսոյ կուսակալ Պէրրի պէյ անուանուեցաւ։ Տրապիզոնի կուսակալ, որուն յաջորդեց Գասթամոնիի կուսակալ Սիւլէյման Նազիֆ պէյ։ Գասթամոնիի կուսակալ կարգուեցաւ Տիարպէքիրի կուսակալ Կարիզ փաշա, որուն յաջորդեց Պաղարայի կուսակալ Բիզա պէյ։

ԲԻՑԱԹ ՓԱՇԱ

Ֆրանսական կառավարութիւնը հաստատութիւն յայտնած է Բիցաթ փաշայի Բարիզի դեսպան անուանելուն։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀ

Երէկ ժամը 9ին հրդեհ ծագեալ Բանկալթի Իմաուիէ փողոցը հայաս մը պատկանող տան մը էկսը միայն այրեցաւ։

ԽՐԱՏ ՄԸ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ

Երէ կ'ուզէք որ ձեր զաւակները առողջ եւ առոյգ ըլլան, անոնց կերցուցէք

ՆԷՍՔԼԷԻ ՏԱՐԻՆ ԼԱՒԹԷՆ

(ՆԱԹՈՒ ԱԼԻՒԸԸ)

որ 40 տարի է վեր ամեն երկիրներու մէջ բժիշկներուն կը յանձնարարուի

ՆԷՍՔԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ԱԼԻՒԸԸ

կը Տպիտուի բոլոր գեղագործներու և գեղեցկաներու քով

ՍԱՆԻԹՕՐ

ԲԱԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՑ ԵՒ ՄԱՄՆԱՒՈՐԱԲԱՐ ՓՕԼԷՐԱՅԻ ԴԷՄ

ԶՕՐԱՒՈՐ ԶԷՆՔ ՄԸՆ Է

Եւրոպայի թէ հանրային վայրերուն և թէ տուներուն մէջ գործածուած այն զոյժիրը, որ չատ լաւ ընդունելութիւն գտած է, գարշահոտութեան տարբեր կանոնէ և ամէն տեսակ միքրոպներ բնաջինջ կ'ընէ։ Իրեն յատուկ անուշահոտութիւնը զովութիւն կուտայ մարմնոյն։

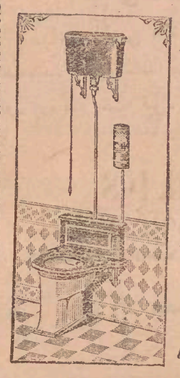

ՍԱՆԻԹՕՐ

Եւրոպայի մէջ հիւանդութիւններու դէմ ձեռք առնուած նախապատրաստական միջոցն է։ ՍԱՆԻԹՕՐԻ հնարիչ է որ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի և ուրիշ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ քալերա, թիֆոս և ուրիշ հիւանդութիւններ չեն տարածուիր։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Պարտաւորիչ կերպով կը գործածուի Եւրոպայի հանրային վայրերուն մէջ։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Կեանքի պահպանիչը ըլլալով ամէն տեղ անհրաժեշտ է։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Խիստ ազդեցիկ գործիք մը ըլլալուն, անիկա պէտք չէ անպատկան գործածուի։ Ոչ մէկ տանէ, զպրոցէ, գործարանէ, օթեւէ, հիւանդանոցէ, վերջապէս հանրային ու մասնաւոր ամէն վայրերէ և նոյն իսկ հեծիներէ ու մեքենաներէ։

Դպրութիւն, Պաղտ Բազար, Էնսմանթարիսի խանին թիւ 11 սենեակին մէջ «Սոսիկեան Սանիթօր»ի կողմէ դիմոյն կը ծախուի։ 10—36

قابما قونياغى وشرابلرى خالص وحيله‌سزدر . بيوك بقاليه مغازه‌لرنده بولنور.

دپوسى : غلطه‌ده‌ده موخانه‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

Ամէն մեծ նշանակաւորներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մամհանէ, թիւ 51, Կալաթա։ 100—21

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒՆ ՃՈՒ ՄԹԵՐՔ. ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ. ՃԱՇԱՍՐԱՀԻ. ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻԻՐԱՄԲԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կարասի գնելէ առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ ամրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 52—34

ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(ԵՕԹՆԱՄԵՐՁԱՅՆ ԻՍԱՏԻ)

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ ԵՒ ԳՆԱՀԱՏԱՒԱԾ ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵՒՆԷՆ

ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵՑԻ, ՍԿԻԻՏԱՐ

Հաստատութիւններս, որոնց արդիւնքները գնահատուեցան մեծապէս և որոնց վկայականները վաւերացուեցան կրթական նախարարութենէն պաշտօնապէս, ամէնէն մեծ երաշխիքներէ ատանք իրենց նպատակին կը ծառայեն լիովին, թէ կը սորվեցնեն լաւի հայերէնէ, օսմաներէն և ֆրանսերէն լեզուները կատարեալ անպիսիներն, գերմաներէն լեզուները յաջողապէս, գիտական և իմաստասիրական ուսումները ամբողջապէս, տարով հայկական ընտիր դաստիարակութիւն մը երկսեռ հայ պատանիներու, պարտաստակով զանոնք ամէն ասպարէզի և հանրապարական ճիւղի, ձեռամբ 30է աւելի փարձ, հմուտ և հանրածանօթ մանաւանդ ուսուցիչներու, որոնց անունները արդէն ապագրուած են ծրագիրներու մէջ։ Եղած մասնաւոր դիմումներուվրայ, պիտի բացուի համալսարանական դասարան մը։ Մանկավարժական, գիտական, առեւտրական և լեզուական ճիւղերու, զորս պիտի աւանդեն վարժարանս համալսարանական ուսուցիչները և ուրիշ համալսարանական օտարազգի ուսուցիչները, որոնք խնամով պիտի ընտրեն։ Բան թիւը բաւական պիտի սեղմի քանալու համար առաջին դասարանը։ Արդէն իսկ վարժարանին ընթացատարներէն մէկ քանին արձանագրուած են։ Վերաբացումը սեպտ պիտի ունայ սեպտ. 1 հինգշաբթի օրը և դասերը պիտի սկսին 5 սեպտ. երկուշաբթի։ Աշակերտներու ընդունելութիւնը համար գիմել ամէն ուրբաթ ազգային անօրէնութեան, աղջիկաց վարժարանի տաւօսէն մինչև իրիկուն և երեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերը ժամը (Հ. Թ.) ամէն վերջ Սիւնդիկլիք խան, Օսմ. բազմաթիւ եղատարքերու և բառարաններու կեղրոնատեղին։

Հիմն. Տնօրէն Կարապետեան
վարժարանաց
ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

دیشلرکزی محافظه ایچك ایسترسه کز
رفعت پسه‌سوی قوللانکز هرافرغه‌زه‌لوزور

ԹՈՎՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրեէմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ՓՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՋԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ տան

ՀԱՑԹԱՑԹԻՋ ԿԱԶՈՎ, ԲԼԹՐՕԼՈՎ, ՊԻՆԶԻՆՈՎ ԵՒ Ա.ԼԻՏՕՕԼՈՎ

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ զեռեղումը կը սահմանէ. հոլոգարծական Ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Ջեռ զումներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մօտկան մարքայով Զուլարանի Փոշիներ, Մանածի Մեքենաներ, են. են.

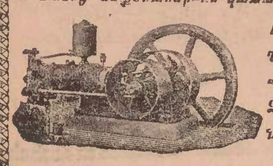

56 –105

کوز طبیبی
دوقتور صالح سعید

عثمانلی اطفال خسته خانه‌سی کوز طبیبی فرانسه‌ده «امیه‌ن ـ سه‌ن ویقتور» سریریات عینیه‌سی معاون سابقی

زراعت بانقه‌سی قارشوسنده ۲۱ نومرولی خانه‌سنده جمعه‌دن ماعدا هرکون ساعت سکز دن اون بره قدر خسته قبول ایتمکده‌در.

ՏՕՔԹ. ՍԱԼԻՀ ՍԱԻՏ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ ՕՍՄ. ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԷՍԻԷՆ ՍԻՆ-ՎԻԹԹՕՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆԱԽԿԻՆ

 Օ Դ Ն Ա Կ Ա Ն

Երկրագործական Պանքային դիմաց գտնուող թիւ 21 տան մէջ ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի, ժամը 8էն 11ը այի ուրբաթ օրերէ:

دوقتور عبدالله جودت

کوز هکیمی

استانبولده شهر اماتی قارشوسنده صباحلری آلافرانقه ساعت ۹ دن ۱۱ قدر واوکدن صکره ت آلافرانقه ۲ دن ٤ قدر خسته‌کانی قبول ایدر. جمعه و پازار مستثنادر.

ՏՕՔԹ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՃԷՎԷԹ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Ուրբաթ և կիրակի օրերէ զատ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի Պոլիս, Քառասնասարանին դիմաց իր մասնաւոր դարմանատան մէջ, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ 11 և կէս օրէն հետը ժամը 2—4 (Ը. Ե.):

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՑԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ

Օրական սպառումնէ 60,000 հիւ

Փնտրեցէք Մէնիէրի Շոգոլան, կեղծ անունէ զգուշացէք:

محمد رفعت
دیشجیلك

باب عالی جاده‌سنده نورعثمانیه کوشه‌سنده پارس دارالفنونندن دیپلوماسی حائزدر، دیشجیلك صنعتنك ترقیات جدیده‌سنی بالفعل تطبیق ایدر. مراجعت ایدنلر راحت راحت اغز طادیله عودت ایدرلر.

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

ՅՈՒՆԻՍ

Կիր. 16 8 Իզմիր, Պիրէոն, Ադրիատիկական. առաւաւտեան ժամը 11էն:

Բշ. 27/9 Սէվաստոպոլ. ժամը 10էն

Դշ. 28 10 Տարասանէլ, Իզմիր. Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ Հայֆա, Եաֆա, Քասարիա և Ադրա. ժամը երեկոյեան 4էն:

Երկ. 30 12 Օտեսա. առաւ. ժամը 10էն:

Շբ. 30/12 Խէրսոն, Սինոպ, Սամսուն Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիղէ և Պաթում. ժամը 10էն:

Երբ. 1 14 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4էն:

Կիր. 2/15 Իզմիր, Պիրէոն և Ադրիատիկական առաւաւտեան ժամ 11էն:

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աւստրէամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր: Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն: Շոգենաւերը կրկին պաուտակ ունին: Սնունդը խնամեալ է: Ելեկտրական օդափոխում և լոյս: Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր: Բժիշկ և դեղ ձրի:

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Զալաթիա, Շարապ իսկելէսի փողոց, Լոյտ Օրիրիէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերևը թիւ 24: Ընդհ. գործակալ

ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

Ալ ծկան իպղ մի խմէք միայն

ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ

խմեցէք

Ամենէն զուրեղ եւ անուշահամը ձաւելի առաջ մէկ մաՀէրի գաւաթ խմելու է

Vin Girard

دونمای عثمانیه خدمت ایلك

هم محتکزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت کوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایلك ایچون

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعته چیقان

سیغاره کاغد وکبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر.

خصوصاکه فیاته هیچ فرق یوقدر.

عمومی ده‌پوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸ ۰۱

قره‌جکر، بوبره‌ك خسته‌لقلرینه نافع واعصابی تسکینه خادم «لیتفی» حاوی خالص کوزتپه صویندن ورنجی شکردن معمول صحی غازوز..

کافهٔ مواد مضره وازجمله «زاج یاغی» و «سقارین» کبی ترکیباندن کلیاً عاری اولوب عکسنی قاآمدال صورتده اثباته مقتدر اولانلره فابریقه ۱۰۰۰۰۰ غروش اعطاسنی تعهد ایدرز..

رغبت عمومیه‌یه مظهر اولان غازوزلرینز بعض فابریقه‌لر طرفندن تقلید ایدلمکده وباندرولمزه مشابه باندرولر الصاق ایله فروخته چیقارلدیغندن مشتریلرك دقت بیورملری مرجودر.

دپولری

غازوزلرینز امور طبیهٔ ملکیه وصحیهٔ عمومیه نظارتی علیه‌سنك ۳٤٤۹ نومرو ۱۸ اغستوس ۳۲٦ تاریخلی رخصتنامه‌سی حائزدر.

عموم استانبول متعهدی توکرکی قارشوسنده محمد علی بك وارسلان افندی.

غلطه‌ده یرالتی جامع شریفی اتصالنده بوزجی قسطی، فندقلیده جامع شریف قارشوسنده فسجی کامل، خاصکویده ترسانهٔ عامره قپوسی اتصالنده بقال استراطی اسکدارده واپوراسکله‌سنده میخالاکینك ارضیه مغازه‌سی، صاری یار عثمانلی بقالیه شرکتیله بوغاز ایچنك کاملاً هریرنده بولنور.

Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք վերև հրատարակուած պանդոկին ու կիսքին վրայ, քանի որ կարգ մը զարմարաններ մեր պանդոկին նման պանդոկներ փակցնելով կազմուն մոլորեցնել, մեր պատրաստած կազմուածները կեղծը կը պատրաստեն: Մեր կազմուածները լաւ ընտրութիւն գտած են հրապարակին վրայ և առողջապահական վարչութեան կողմէ 3449 թուականի արտօնագիր մը ստացած ենք 1326 օգոստոս 18էն:

Մեր կազմուածներու մեծարանողները՝ Պոլիս Ծովախառի մաքսատան դիմաց Մէհմէտ Ալի պէյ և Արպան էֆ., Դալաթիա Եէր Սալթի Ճամփի կից պուրճի Քոսթի, Ֆինարլը մզկիթին դիմաց Գէսէի Քեամիի, Խասքէօյ արքունի նաւարանի գլան կից նպարավաճառ Սիմոնիդը, Սկիւտար նաւամատոյցին վրայ Մինասեանի մթերանոցը, Սարբեար օտմ. նպարավաճառներու ընկերութեան վաճառատունը և Վոսքարի ամէն կողմերը: 12

عثمانیه اوتلی

صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان

: غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۰۳

اوتلجیلك ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك قهرینه اوغرامش اولان نرسیس افندی پاپاسیان، بوکره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکیداً برمنتظم اوتل تفریش ایلمشدر. اوتل، اطهلر ومرمره وبوغاز ایچنه ناظر غایت فراح اوطه‌لری والکتریق چاکرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکمال ایدلمشدر. موقعی هرصنف اهالی ایچون مرکز اولوب استانبولك جوار کویلرندهکی بهالی محللرده اقامت ایده‌جکلره، هم تبدیل هوا وهمده ایش خصوصنده غایت الوریشلی اولدیغی وبوکره تشریف بیوره‌جق ذوات کرامك هرحالده ممنون قاله‌جقلری عرض وبیان قیلنور.

ПАՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԳԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻԲԱՅԷՐ ԳԱԼՏԷՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին հանրաճանաչ պանդոկապետ Ատուրազարյի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ, որ ըստ սովորական ճնչման տակ ակամայ թողած էր իր ասպարէզը, այժմ քաջալերուած Սահմանադրութեան ընծայած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է զարմանալի պանդոկ մը; Դալաթիա Եիւքսէք Գալտրրըմի վրայ:

Սոյն պանդոկը ունի աբանչկի դիրք մը. ամրողջ Վոսքորը, Կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր առջեւն են:

Եւրոպական նուրբ ճաշակով կահաւորուած, կեկտրական զանգակներով և օդային կաղերով լուսաւորուած է. սպասարկութիւնը անմերի և մաքրութիւնը կատարեալ է. նամանաւանդ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր խնամք տարուած է: Մէկ խօսքով, յաճախորդի մը հանգստութեանը համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առնուած է:

Ամէն անոնք որ օդափոխութեան համար Պոլիս դուռեակ և գիւղերը կը քաշուին, սուլ վարձքերով օտար պանդոկներ կը յաճախեն, մեր պանդոկը գալով այլեւս գիւղաղնացութեան պէտք չպիտի զգան:

Սոյն պանդոկը Պոլսոյ, Դալաթիոյ, Բերայի ճիշդ կեդրոնը ըլլալով վաճառական մը կամ զբօսաշրջիկ մը ինչ գործի և ինչ գասակարգի որ պատկանի, մեծապէս պիտի կարենայ իր առաւելութիւններէն օգտուիլ: Ուստի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ իր արհեստին մէջ ունեցած փորձառութիւնովը և գործակցութիւնը ծանօթ ըլլալով ամէնուն, կը խնդրէ իր նախկին յաճախորդներէն և ամէն անոնցմէ որոնք Պոլիս կուգան, բարեհաճին անգամ մը Դալաթիա Եիւքսէք Գալտրրըմ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՊԱՆԴՈՂը յաճախելու, անձամբ ստուգելու համար իր ըսածներուն ճշմարտութիւնը: ՄԱՆ.— «ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅ» անունը պէտք չէ շփոթել Դալաթիոյ «Օյէլ Օսմանիէ»ի հետ:

ԳԻՆԵՐԸ ՍՈՂՈՐԱՆԱՆ 7—52

ای افسان قیوجی قره‌دیشر

بیوك مغافه مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

الك صوك موده‌یه موافق وهرکیسه‌یه الوریشلی زنه‌وارکلك چوجقلره مخصوص غایتله شیق وطبانقلی وصورت مخصوصه‌ده اوروپادن جلب ایدیلکمز خاص انکلیز استاریین وبوتینلری وایاق قابلری وترلیکلرك وهر درلوسی مغازه‌مزده بولنور. درسعادت وطمره ایچون شیمدی‌یه قدر مغازه‌مزك مالری طویدن صاتلمقده ایکن بوکره یك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیاتلری کبی معتدل فیاتلرله براکنده اولمق دخی صاتمقده‌یز.

مغازه مزدن آلیش ویریش ایدنلرك اصلا الدانمیه‌جقلرینی وبوکره مغازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات کرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قاله‌جقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز.

طمره‌دن وقوعبوله‌جق طویدن سپارشلر درحال کمال سرعتله اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՃԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՍԱՒԻՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նոր բաներ, տոկուն ու չիք սպարելի, կօշիկներ և բանթոֆլ, ամէն տեսակէ: Գիները չափաւոր են:

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին: 104—35

ՄՕՏԷԼ ԹՈՒՐՔԻԱ

ՄԻՔԱՅԷԼ ՏՕՆԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

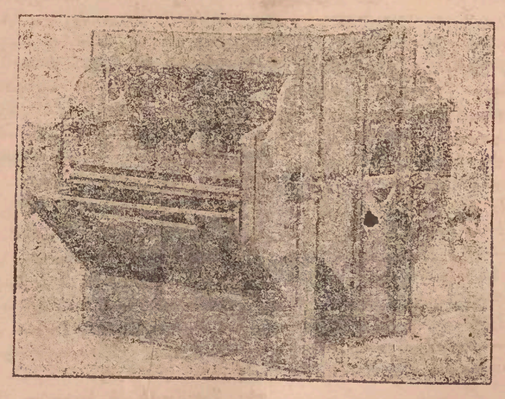

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ

ՀՈՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ԿՐԱԾ ՏԱՌԱՊԱՆԵՐԸ ԵՒ ԴԻՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԱՅԱՆ

Ահա նորահնար և ամենէն կատարելագործեալ հոսիչ մեքենան որ երկրագործնեուն մեծ ծառայութիւն և դիւրութիւն կը մատուցանէ: Օրական 300 քիլէ ցորեն, գարի, վարսակ, կտաւատ, թէչնակեր ամենամաքուր եղանակով կը դատէ ցորենէն, մէկ հատիկը չփոխնելու պայմանաւ: Հողագործները ալ չարտամն մէջ օրը անձրեւոտ է, որովհետեւ նոյն օրուան ծեծուածը այն օրը կը հոսէ և կը մաքրէ. Այսօրուան գործը վաղուան չի թողուր:

Մեր «Մօսել Թուրքիա» նորահնար հոսիչ մեքենան գահամառանդ Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ի, Հէքիմ Պաշը և Զաուշպաշիի ագարակները, Այմայամի և Ալի պէյ գիւղի կայս. ագարակները, Ֆիրուեայ Ցակոբ պէյ Տատեանի, Սան Ստէֆանօ Բոլանիի Հանօրուլօի ագարակը, Խալնեասար Մէհմէտ պէյի ագարակը, Ինճիրլի Զիֆիլիկ Սարդիս պէյ Սագարթալի ագարակը, Զաթալճա պէյէսիէ բէխտ Սալիհ էֆ.ի, Բասսոմ Սարգիս էֆ. Ցակոբովիչի և բոլոր գիւղերու ագարակները, Սիլիվրի Օնիկ պէյ Ցակոբովիչի ագարակը և բոլորի գիւղերը և ուրիշ բազմաթիւ ագարակները և գիւղերը փորձեր կատարելով անոնց գնահատման արժանացան և այժմ մեր մեքենան կը գործածեն:

«Մօսել Թուրքիա» մեր մեքենան ամէն կերպով պիտի գոհացնէ բոլոր երկրագործները: Դիւրամատչելի պայմաններ: Փոխադրողներուն քաջալերանք կը գրուի: Դիմել մեքենայի հնարիչ և վաճառիչ

Կ. Պոլիս Ունգապան թիւ 723-729

ՄԻՐԱՔԵԼ ՏՕՆԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ

20—14

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԻՒՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ ՇՐՆՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱՄԲԵԱՀԵՏԻՐ ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՇԻԱՐՔԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԱՇԽԱՐՔԵԼԻ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՐԳԵՐԷՆ

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒՆ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, 343, Մեծ Փողոց: Կալաթա, Սինկէրլան և Գարաքէօյ 120, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթանհամամ և Ֆաթիհ Հաֆըզիֆաչա 64, Սկիւտար Զարչիպաշի 15. Գարաքէօյ, Մուլազամնանէ փողոց: Մաքրիքէօյ Երկաթուղիի հրապարակը: Պալաթ, Բէյօղլի Պաշի փողոց 113: Պէյիքլաշ, Շիրքէթիի նաւամատոյցին դիմաց: Բաղչելիի, Թրամվայ ճանապարհ 57

Տնօրէնները Սարեհեալի Ֆամար: Կ. Պոլիս Բերա Հնձ փողոց 343

Տ Պ Ա Ր Ա Ն

"ԱՐԵՒԵԼՔ"

ԼԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Գ. ՊՕՃԱՃԵԱՆ